

TÁMOP-4.2.3-12/1/KONV-2012-0028

A Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja - Önszerveződő és önkéntes részvételen alapuló tudományos tevékenységhez kapcsolódó kezdeményezések támogatása a Pécsi Tudományegyetemen

pályázatban megvalósuló

A TDK versenyek rendszerének megváltoztatása pilot projekt

Alternatív TDK forduló lebonyolítása és értékelő vizsgálata a közgazdaságtudományi szekcióban

Kutatásvezető:

Dr. Törőcsik Mária
PTE KTK egyetemi tanár

Készítette: Putzer Petra és Dr. Törőcsik Mária
PTE KTK

Kiadó: Pécsi Tudományegyetem
ISBN 978-963-642-989-8

Pécs, 2014

Tartalom

1. Vezetői összefoglaló.....	1
2. A kutatás célja, módszertana és eszközei.....	2
2.1. <i>A kutatás célja és jelentősége .....</i>	<i>2</i>
2.2. <i>A kutatás módszere és eszközei .....</i>	<i>3</i>
3. Alternatív TDK forduló	4
4. Az alternatív és a hagyományos forduló eredményei	6
5. Az alternatív forduló értékelése a résztvevők szemével.....	12
5.1. <i>A bírálók, zsűritagok véleménye .....</i>	<i>12</i>
5.2 <i>A nézőként résztvevő hallgatók véleménye.....</i>	<i>14</i>
5.3 <i>A TDK-zók véleménye.....</i>	<i>19</i>
5.3.1 <i>Az alternatív forduló értékelése .....</i>	<i>20</i>
5.3.2 <i>A hagyományos forduló értékelése .....</i>	<i>22</i>
5.3.3 <i>A két forduló értékelésének összehasonlítása .....</i>	<i>24</i>
6. Összefoglalás, javaslatok	29
Mellékletek.....	I

1. Vezetői összefoglaló

Jelen kutatás a TÁMOP-4.2.3-12/1/KONV-2012-0028 „A Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja - Önszerveződő és önkéntes részvételen alapuló tudományos tevékenységhez kapcsolódó kezdeményezések támogatása a Pécsi Tudományegyetemen” pályázatban megvalósuló, a TDK versenyek rendszerének megváltoztatása pilot projekt második szakaszának része, s célja az országos fordulóra való jelentkezés, illetve annak lebonyolításával kapcsolatos problémák feltárása, valamint ezek alapján fejlesztési javaslatok megfogalmazása.

E szakasz és az azt követő kutatás célja a projekt korábbi kutatási során feltárt problémákra reagálva alternatív TDK forduló lebonyolítása, valamint értékelése volt. Azonosítani kívántuk a lehetséges megoldásokat, a jövőbeli reformokat. A végső cél ez esetben is, hogy hosszú távon segítsük a mutatkozó problémák kiküszöbölését, illetve az OTDK tevékenység fejlesztését, így a teljes kutatás hozzájárul a jelenleginél hatékonyabb és objektívebb (igazságosabb) OTDK rend kialakíthatásához a közgazdaságtudományi szekcióban, illetve a későbbiekben az esetleges specifikumok figyelembevételével, minden más OTDK szekcióban is.

A pilot forduló lebonyolítása, illetve az azt követő bírálói, nézői és a TDK-zói értékelésekből kiderül, az előzetes kutatások által feltárt kari és országos TDK versennyel kapcsolatos problémák (nem megfelelő bírálati lap, heterogén bírálatok, alacsony nézői aktivitás, zsűri tagjai közül nem mindenki ismeri a dolgozatot, gyakorlati szakember hiánya a zsűriben) egy részét az alternatív forduló lebonyolításával sikerült kiküszöbölni. Az új megoldások, eljárások egy része egyértelműen támogatást nyert, míg vannak olyan elemek, amelyek jó kezdeményezésnek tűnnek, azonban módosításra van szükség rajtuk a sikeres alkalmazáshoz.

Némi változtatás után érdemes átvenni az alternatív TDK-n használt bírálati lapot, illetve azt, hogy szekciónként ugyanaz a két fő bírálja el az összes dolgozatot, a végeredmény szempontjából konzisztensebb eredményt hoz. Érdemes továbbá külső, gyakorlati szakembereket bevonni a zsűri munkájába a szóbeli prezentációk értékeléséhez. A zsűri esetében támogatott megoldás, hogy vagy senki se ismerje a dolgozatokat, vagy minden zsűritag ismerje azokat. A TDK tudományos jellege miatt véleményünk szerint csupán a

második opció valósítható meg. Olyan zsűrieket kell tehát felállítani, amelyek a bírálókból állnak.

A nézői értékelés lehetősége vegyes fogadtatásra lelt. A hallgatók aktivizálása (nézőként való részvétel, majd akár későbbi TDK írás) érdekében meg kell tartani, hiszen a válaszok alapján jól működő, aktivizáló eszköznek tűnik, azonban érdemes elgondolkodni az értékelések most lezajlott alternatív fordulótól eltérő beszámítási módján. Egyértelműen javítani kell a kommunikációt, hogy a folyamat, a bírálati, illetve a nézői értékelési eljárás átláthatóbb legyen. A projekt pilot jellege, illetve a kettős forduló rendezése miatt (két egymást követő napon zajlott kétszer, eltérő feltételekkel a verseny) nem ment minden zökkenőmentesen, éppen ezért a kommunikáció főként a forduló előtti héten vált nagyon intenzívvé, a bizonyos részleteket csak ekkor tudtuk véglegesíteni és kommunikálni. Természetesen a tapasztalatokkal a hátunk mögött a jövőben ez a probléma minden bizonnyal meg tud oldódni, viszont az eredmények és a forduló utólagos kommunikációjára érdemes nagyobb súlyt fektetni, hogy a hallgatói visszhang javuljon. A kezdeményezést most sem ítélték rossznak a TDK-zók, de az eredmények alapján lehetne még ezen is javítani.

2. A kutatás célja, módszertana és eszközei

2.1. A kutatás célja és jelentősége

Jelen forduló és kutatás egy átfogó kutatás záró szakasza, s célja az országos forduló, vagyis az OTDK lebonyolításával kapcsolatos problémák feltárása, valamint ezek alapján fejlesztési javaslatok megfogalmazása. A korábbi kutatások eredményei alapján alternatív kari TDK forduló lebonyolítása, illetve értékelése történt a jövőbeli OTDK fordulók reformja érdekében. A projekt záró szakaszában a forduló lebonyolítását (2013. november 29-20.) kérdőíves megkérdezés segítségével értékeltük, így azonosíthatóakká váltak a jövőbeli lehetséges reformok. A kérdőíves megkérdezés célcsoportja kettős volt, hiszen mind a TDK-zó hallgatók, mind a nézőként résztvevő hallgatók által megfogalmazott véleményeket feltérképezi. A fentiekén túl pedig a folyamatban résztvevő zsűritagokat és egyben bírálókat is arra kértük, foglalják össze véleményüket az alternatív fordulóról.

A kutatás célja tehát, hogy azonosítsa a TDK, majd akár az OTDK fordulók) főbb reformlehetőségeit mind a TDK-zók, mind a TDK fordulón nézőként résztvevők, mind a folyamatba bevont zsűritagok és bírálók véleménye alapján, s ez segítse a TDK, illetve az OTDK tevékenység fejlesztését. Végső cél a teljes kutatás eredményeképpen pedig a jelenleginél hatékonyabb és objektívebb (igazságosabb) OTDK a hallgatók és a TDT elnökök, titkárok megaláztatására is. E kutatás hozzájárulhat egy hatékonyabb OTDK rend kialakításához minden közgazdaságtudományi szekcióban érdekelt intézmény, kar, illetve a későbbiekben az esetleges specifikumok figyelembevételével minden szekció esetében.

2.2. A kutatás módszere és eszközei

A két megkérdezés két papír alapú kérdőív (*1. sz. és 2. sz. melléklet*) segítségével történt. A nézőket rögtön a fordulót követően, vagyis 2013. november 29-én kérdeztük meg, míg a TDK-zókat az összehasonlíthatóság érdekében a lezajlott alternatív és hagyományos fordulót követően 2013 decemberének első hetében. A nézői kérdőív az aktivitási lehetőséget, illetve a TDK-zási hajlandóságra gyakorolt hatást kívánta mérni, míg a részletesebb, TDK-zói kérdőív a demográfiai jellegű adatokon kívül három nagyobb témakört érintett: az alternatív forduló írásbeli és szóbeli értékelésének véleményezése, a hagyományos forduló írásbeli és szóbeli értékelésének a véleményezése, a két forduló összehasonlítása.

A kutatás egy projekt, a TÁMOP-4.2.3-12/1/KONV-2012-0028 „A Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja - Önszerveződő és önkéntes részvételen alapuló tudományos tevékenységhez kapcsolódó kezdeményezések támogatása a Pécsi Tudományegyetemen” pályázatban megvalósuló - A TDK versenyek rendszerének megváltoztatása - pilot projekt utolsó állomása. A teljes projekt kutatási tevékenységének főbb állomásai, s jelen kutatás abban elfoglalt helye a következő:

- 2013. április: országos online megkérdezés a kari TDK-ról
  - hallgatói megkérdezés (TDK-zók számára készült kérdőív)
  - OTDT Közgazdaságtudományi Szakmai bizottságának TDT elnökeinek, titkárainak megkérdezése
- 2013. május: országos online megkérdezés az OTDK-ról
  - hallgatói megkérdezés (OTDK-zók számára készült kérdőív)

- OTDT Közgazdaságtudományi Szakmai Bizottságának TDT elnökeinek, titkárainak megkérdezése
- 2013. augusztus: tanulmány a TDK versenyek jelenlegi problémáiról, a versenyek szervezéséről, a megreformálás lehetőségeiről (Sasné Dr. Grósz Annamária)
- 2013. november: *pilot study - alternatív kari forduló lebonyolítása*

3. Alternatív TDK forduló

A projekt korábbi kutatásai alapján több probléma került felszínre. Mind a (O)TDK-zók, mind a TDT elnökök és titkárok egyértelműen hiányolták a folyamatból a visszacsatolást, vagyis a megfelelő értékelést, illetve a pontszámok ismeretét, de a *jelenlegi írásbeli bírálati lapot* sem ítélték megfelelőnek. Utóbbi a kari és az országos fordulóra is igaz, hiszen a legtöbb kari fordulón is az OTDT bírálati lapját használják.

Bár a bírálati rendszer nem teljesen áttekinthető, sőt az OTDK esetében kifejezetten szubjektívnek vélték, meglepő *módon nem érezték úgy* a válaszadók, hogy *igazságosabb lenne a pontozás akkor, ha minden szekció (tagozat) dolgozatát ugyanaz a két bíráló értékelné*. A *magas szórás* ugyanakkor arra utalt, hogy jelentős a kifejezetten támogatók és a kifejezetten ellenzők tábora is.

A szóbeli forduló esetében sem a TDT elnökök és titkárok, sem a(z) (O)TDK-zók nem gondolták úgy, ha a nézőként résztvevő hallgatók is értékelhetnék az előadásokat. A nézők létszámának növelése azonban kívánatos lenne a válaszok alapján, különösképp a TDT elnökök és titkárok tartották szükségesnek a *hallgatók aktivizálását nézőként*.

Az OTDK-ra vonatkozó kérdőív alapján a *hallgatóknak hiányzik az egész folyamat lezáró visszacsatolás is a teljesítményükről*, vagyis fontos lenne a végső pontszám, illetve a prezentációs pontszám ismertetése.

Bár a válaszadók nem érezték úgy, hogy igazságosabb lenne, ha adott szekció dolgozatait ugyanaz a két bíráló olvasná el, a zsűri esetében már egyértelmű elvárás, hogy *olyan zsűritagok kerüljenek a bizottságba, akik olvasták az összes dolgozatot*. Az pedig egyáltalán nem tűnik jobb rendszernek, ha a zsűri tagok közül senki sem olvasná a dolgozatot, s csak a prezentációt értékelnék. A zsűrit tekintve mindenképp *pozitívan értékelnék azt is, ha a zsűri munkáját gyakorlati szakember is segítené*.

A fenti eredményeket figyelembe véve született meg az alternatív TDK koncepciója, mivel a benchmarkok keresése alapján ilyen jellegű versenyre nincs példa, a TDK hungarikum, így főként ezekre támaszkodtunk. Az alternatív TDK forduló legfontosabb különbségei az eddigi hagyományos fordulókhoz képest a következők:

- minden egyes szekció dolgozatait ugyanaz a két bíráló értékelt (a három szekció esetében ez összesen hat bírálót jelentett) az egységes értékelési szempontok érdekében,
- a dolgozatok értékeléséhez egy 100 pontos értékelőlapot használtunk részletesebb kategóriákkal (lásd *3. melléklet*), amely jobban támogatta a tudományos jelleg értékelését, nagyobb differenciálásra adott lehetőséget,
- a zsűriben a két bíráló foglalt helyet, a zsűri tehát olvasta a szekció összes dolgozatát, továbbá a zsűri harmadik tagja egy „külső” szervezet, vállalat képviselője volt (marketing szekció – MarkCon Kft., menedzsment szekció – Cultura Oeconomica, pénzügy szekció – MKB Bank), aki szintén pontozta a prezentációkat,
- a nézőként résztvevő hallgatók pontozhatták a szóbeli prezentációkat, öt szempont szerint (prezentáló előadókészsége, prezentáció tartalma, prezentáció designja, kutatási megalapozottság, kutatási téma érdekessége) értékelhették 1-10-ig, az így kapott pontszámot konvertáltuk 40 ponttá,
- a TDK-zók végső szóbeli pontszámainak (maximum 40 pont) kialakításánál 50-50%-ban került figyelembe vételre a háromtagú zsűri végső pontszáma és a nézői értékelés végső pontszáma,
- a prezentációs különdíj, illetve a legérdekesebb kutatási téma különdíj a nézői szavazatok alapján került kiosztásra, ezeket nem a zsűri határozta meg,
- a két fordulót követően minden hallgató megtekinthette értékelőlapjait, illetve szekciója végső pontszámait (bírálatok pontszáma, szóbeli pontszám, összesített pontszám).

A nézőként résztvevő hallgatók szavazásához applikáció fejlesztésre került sor. Létrehoztunk egy weboldalt (www.tdkpte.hu), amelyen a részletes program szerepelt, olvashatóak voltak az absztraktok, illetve az oldal fejlesztésével lehetőség van a prezentációk

feltöltésére is, továbbá a szavazás is e felületen történt. A szavazáshoz előzetes regisztrációra volt szükség (név és e-mail cím), ugyanis a rendszer minden egyes előadáshoz egyedi jelszót generált, amely beütésével tudták érvényesíteni értékelésüket a nézők. A generált kódokat egy szavazás menetéről szóló tájékoztatóval együtt a konferencia kezdése előtti 25 percben osztották ki a segítők, így elkerülhető volt, hogy olyanok szavazzanak, akik meg sem jelennek a helyszínen. Egy néző egy előadást csak egyszer tudott értékelni. Az aktuális előadást annak időtartama alatt lehetett értékelni. A szekciók befejeztével a fejlesztők lezárták az értékelés lehetőségét, és tizenöt percen belül előadónként értékelési szempontok szerint küldték meg az átlagokat.

A szavazásra bármilyen online eszköz (laptop, tablet, Ipad, okostelefon stb.) alkalmas volt, a szavazók között ajándékokat sorsoltunk ki. Természetesen az előadók nem szavazhattak. A forduló népszerűsítése érdekében új Facebook oldal került kialakításra, amely igen kedvelt és hatékony eszköznek bizonyult, továbbá a szavazás menetéről egy YouTube videó (<http://www.youtube.com/watch?v=Fkn2uO-SEK0&feature=youtu.be>) is készült.

Az alternatív forduló 2013. november 29-én került megrendezésre, míg a hagyományos, hivatalos forduló 2013. november 30-án, vagyis a résztvevő hallgatók egymást követő két napon is prezentáltak. Mindkét nap végén eredményhirdetésre került sor, azonban a végső eredményeket csak a hagyományos forduló lezajlását követően tettük elérhetővé a hallgatók számára (írásbeli pontszámait előzetesen mindenki ismerte, adott forduló előtti nap megküldtük számukra, azonban a szóbeli pontszámokat nem ismerték) annak érdekében, hogy az alternatív forduló lehetőség szerint minél kevésbé befolyásolja a másnapi hivatalos fordulót. A résztvevőket és zsűritagokat is megkértük, hogy semmilyen információt, még az eredményeket se tegyék közzé semmilyen fórumon, hogy a másnapi zsűri értékelését ne befolyásolják. A hagyományos forduló esetében ugyanis az alternatív fordulótól eltérő összetételű zsűrik kerültek kialakításra a kar oktatóinak részvételével, viszont ez esetben nem volt garantált, hogy minden dolgozatot olvasott volna legalább egy tag a zsűriből.

4. Az alternatív és a hagyományos forduló eredményei

Bár az alternatív és a hagyományos forduló írásbeli értékelő lapjai eltértek, illetve a szóbeli prezentáció pontszámának számítási módja is eltért, mindkét esetben maximum 60 pont volt a dolgozat írásbeli pontszáma és maximum 40 pont volt a szóbeli prezentációra kapott érték,

vagyis mindkét fordulón a megszerezhető pontszám maximuma 100 pont volt. A két forduló eredményeit az alábbi táblázatok (1. és 2. táblázat) tartalmazzák, természetesen név nélkül.

Marketing	Bíráló1	Bíráló2	Átlag	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Szóbeli hallgatói értékelés	Szóbeli átlag	Összesen	Helyezés
A	75	92	83,5	50,1	35	33	34,0	84,1	III.
B	89	100	94,5	56,7	33	26	29,5	86,2	II.
C	84	100	92	55,2	30	34	32,0	87,2	I. és prezentációs különdíj
D	76	88	82	49,2	30	34	32,0	81,2	V. és legérdekesebb téma
E	81	93	87	52,2	31	32	31,5	83,7	IV.
F	78	87	82,5	49,5	32	31	31,5	81,0	VI.
Menedzsment	Bíráló1	Bíráló2	Átlag	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Szóbeli hallgatói értékelés	Szóbeli átlag	Összesen	Helyezés
G	83	87	85	51,0	32	29	30,5	81,5	III.
H	94	93	93,5	56,1	38	35	36,5	92,6	I.+ prezentációs különdíj + legérdekesebb kutatási téma díj
I	89	78	83,5	50,1	31	31	31,0	81,1	IV.
J	90	85	87,5	52,5	32	31	31,5	84,0	II.
K	66	34	50	30,0	27	25	26,0	56,0	V.
Pénzügy	Bíráló1	Bíráló2	Átlag	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Szóbeli hallgatói értékelés	Szóbeli átlag	Összesen	Helyezés
L	86	90	88	52,8	31	29	30,0	82,8	IV.
M	91	92	91,5	54,9	33	34	33,5	88,4	II. és prezentációs különdíj
N	69	74	71,5	42,9	25	28	26,5	69,4	V.
O	89	92	90,5	54,3	35	33	34,0	88,3	III. és legérdekesebb kutatási téma díja
P	94	94	94	56,4	39	36	37,5	93,9	I.

1. sz. táblázat: Az alternatív forduló eredményei

Forrás: Saját szerkesztés

Marketing	Bíráló1	Bíráló2	Bíráló 3	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Összesen	Helyezés
A	53	51	-	52,0	34	86,0	III.
B	46	54	-	50,0	31	81,0	VI.
C	45	52	-	48,5	38	86,5	II. és prezentációs különdíj
D	52	53	-	52,5	37	89,5	I.
E	49	54	-	51,5	32	83,5	IV.
F	50	47	-	48,5	33	81,5	V.
Menedzsment	Bíráló1	Bíráló2	Bíráló 3	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Összesen	Helyezés
G	48	35	-	41,5	25	66,5	IV.
H	54	57	-	55,5	36	91,5	I. és prezentációs különdíj
I	55	50	-	52,5	35	87,5	II.
J	56	49	-	52,5	29	81,5	III.
K	31	28	22	27,0	33	60,0	V.
Pénzügy	Bíráló1	Bíráló2	Bíráló 3	Írásbeli pontszám	Szóbeli pontszám	Összesen	Helyezés
L	48	49	-	48,5	27	75,5	IV.
M	53	57	-	55,0	35	90,0	II.
N	14	34	11	20,0	25	45,0	V.
O	48	54	-	51,0	37	88,0	III.
P	57	52	-	54,5	40	94,5	I. és prezentációs különdíj

2. sz. táblázat: A hagyományos forduló eredményei

Forrás: Saját szerkesztés

Látható, hogy a két forduló esetében jelentős eltérések és átrendeződések történtek. Az eltérések szemléltetése érdekében a fordulók kialakult versenyzői sorrendjét, helyezéseit vetettük össze (3. táblázat), valamint egymás mellett ábrázoltuk a két forduló (A –alternatív, H- hagyományos) pontszámait, illetve az összesített pontok esetében jelöltük azt az eredményt is, amelyet az alternatív fordulón értek volna el a résztvevők, amennyiben kizárólag a zsűri prezentációs pontszámait vesszük figyelembe (4. táblázat).

Marketing	Helyezés A nézői nélkül	Helyezés A	Helyezés H
A	3	3	3
B	1	2	6
C	2	1	2
D	6	5	1
E	4	4	4
F	5	6	5
Menedzsment	Helyezés A nézői nélkül	Helyezés A	Helyezés H
G	3	3	4
H	1	1	1
I	4	4	2
J	2	2	3
K	5	5	5
Pénzügy	Helyezés A nézői nélkül	Helyezés A	Helyezés H
L	4	4	4
M	3	2	2
N	5	5	5
O	2	3	3
P	1	1	1

3. sz. táblázat: A két forduló eredményei (A – alternatív, H – hagyományos)

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények átrendeződését tekintve a marketingszekció a leghektikusabb, hiszen a két forduló eredménye a sorrendiséget tekintve szinte teljesen eltér, például a hagyományos forduló 1. helyezettje az azt megelőző alternatív fordulón 5. helyezett volt, ha a nézői pontokat leszámítjuk, akkor pedig 6., vagyis utolsó. A menedzsment szekcióban figyelhető meg még hasonlóan nagy változás, a pénteki 4. helyezett a hagyományos fordulón már a 2. helynek örülhetett. A legkiegyensúlyozottabb szekció e szempontból a pénzügy volt, ahol a két nap végső sorrendje azonos volt, egyedül a nézői pontok figyelmen kívül hagyása okozott volna helycserét a 2. és 3. hely esetében. A nézői pontszámokról megállapítható, hogy a legtöbb esetben szigorúbbak voltak az értékelések, mint a zsűri pontszámai, azonban néhány esetben magasabbra értékelték egy-egy prezentációt, mint a zsűri.

Marketing	Írásbeli pontszám A	Írásbeli pontszám H	Szóbeli pontszám A	Szóbeli pontszám H	Összesen A	Összesen H	Összesen A nézői nélkül
A	50,1	52,0	34,0	34,0	84,1	86,0	85,1
B	56,7	50,0	29,5	31,0	86,2	81,0	89,7
C	55,2	48,5	32,0	38,0	87,2	86,5	85,2
D	49,2	52,5	32,0	37,0	81,2	89,5	79,2
E	52,2	51,5	31,5	32,0	83,7	83,5	83,2
F	49,5	48,5	31,5	33,0	81,0	81,5	81,5
Menedzsment	Írásbeli pontszám A	Írásbeli pontszám H	Szóbeli pontszám A	Szóbeli pontszám H	Összesen A	Összesen H	Összesen A nézői nélkül
G	51,0	41,5	30,5	25,0	81,5	66,5	83,0
H	56,1	55,5	36,5	36,0	92,6	91,5	94,1
I	50,1	52,5	31,0	35,0	81,1	87,5	81,1
J	52,5	52,5	31,5	29,0	84,0	81,5	84,5
K	30,0	27,0	26,0	33,0	56,0	60,0	57,0
Pénzügy	Írásbeli pontszám A	Írásbeli pontszám H	Szóbeli pontszám A	Szóbeli pontszám H	Összesen A	Összesen H	Összesen A nézői nélkül
L	52,8	48,5	30,0	27,0	82,8	75,5	83,8
M	54,9	55,0	33,5	35,0	88,4	90,0	87,9
N	42,9	20,0	26,5	25,0	69,4	45,0	67,9
O	54,3	51,0	34,0	37,0	88,3	88,0	89,3
P	56,4	54,5	37,5	40,0	93,9	94,5	95,4

4. sz. táblázat: A két forduló pontszámai értékelési szempontok szerint (A – alternatív, H – hagyományos)

Forrás: Saját szerkesztés

A pontok összehasonlítása esetében a helyezések szempontjából hektikus marketing szekció a legkiegyensúlyozottabb. Az írásbeli pontok közti átlagos eltérés, szórás 2,6 pont (alternatív írásbeli pontok esetében 3,2 pont, a hagyományos esetében 1,8 pont), a szóbeli pontok esetében 2,5 pont (alternatív szóbeli pontok esetében 1,4 pont, a hagyományos esetében 2,8 pont). Az összpontszám esetében 2,8 pont (alternatív forduló esetében 2,5 pont, a hagyományos esetében 3,3 pont), míg a nézői pontok figyelmen kívül hagyása esetén kapott összpontszám és a hagyományos összpontszám közötti átlagos eltérés 3,3 pont volt. Ugyanezek az eltérések a menedzsment szekciónál jóval jelentősebbek. Az írásbeli pontszámoknál 10,5 pont (alternatív írásbeli pontok esetében 10,3 pont, a hagyományos esetében 11,8 pont), szóbeli pontok esetében 3,9 (alternatív szóbeli pontok esetében 3,7 pont,

a hagyományos esetében 4,6 pont). Összesítve a részpontokat az eltérés 12,9 pont (alternatív forduló esetében 13,7 pont, a hagyományos esetében 13,6 pont), és a nézői értékelés nélküli összesített pont és a hagyományos forduló összesített pontjának összehasonlítása esetében 13 pont. A sorrend szempontjából kiegyensúlyozott pénzügy szekció e szempontból a legrosszabbul teljesítő szekció. Az írásbeli értékelések szórása ugyanis 11 pont (alternatív forduló írásbeli pontjainak szórása 5,4 pont, hagyományos fordulónál 14,7 pont), szóbeli értékelések szórása 5,2 pont (alternatív forduló pontjainál 4,2 pont, hagyományosnál 6,5 pont). Az összesített eredmények szórása pedig 15,1 pont (alternatív forduló összesített pontszámánál 9,3 pont, hagyományos fordulónál 20,0 pont), míg a csak zsűri értékeléseket figyelembe vevő alternatív és hagyományos fordulók összesített pontjainak szórása 15,4 pont.

Csupán a végső pontszámok, eredmények vizsgálata, illetve azok *szórásai alapján az alternatív forduló a legtöbb esetben jobban teljesít* a teljes kari TDK. Hiszen a két forduló végső, összesített pontszámait tekintve az alternatív forduló összpontszámai közötti átlagos eltérés 9 pont volt, míg a hagyományos forduló esetében 13,1 pont. Vagyis az, hogy *adott szekció dolgozatait ugyanaz a két bíráló bírálja, majd pedig a zsűriben is a bírálók kapnak helyet, egységesebb végeredményt* hoz, mint az eddigi hagyományos kari megoldás. Mindez annak ellenére igaz, hogy adott dolgozat két bírálója által adott pontszámok közötti eltérések szórása nagyobb az alternatív forduló esetében (4,9 pont), mint a hagyományos esetben (3,0 pont). Igaz ennek feltehetően egyik oka, hogy az alternatív forduló értékelési eljárása nagyobb mozgási teret tett lehetővé a pontozók számára a hallgatók közti különbségek meghatározása során, még úgy is, hogy a 100 pontos eredményeket végül 60 ponttá konvertáltuk. Vagyis bár egy-egy dolgozat írásbeli bírálati közti különbség átlagos eltérése magasabb az alternatív forduló esetében, nagyobbak a két bíráló pontjai közti különbségek (amelynek egy része a 100 pontos rendszer konvertálására vezethető vissza), azonban a végső eredmény szempontjából az egyes szekciók és a teljes kari TDK homogénebb eredményeket mutat az alternatív megvalósítás során, vagyis igazságosabbnak tűnik az eljárás.

Összességében az rajzolódik ki, hogy abban az esetben, ahol a hallgatók közt kisebb teljesítménybeli különbségek vannak (lásd marketing szekció esetében első és utolsó helyezett között összesítve minden esetben 10 pontnál kisebb különbség), kiegyensúlyozottabb a szekció teljesítménye, ott a két eljárási mód komoly változást okozott a végeredmények tekintetében. Azon szekciók esetében, ahol a dolgozatok színvonala kevésbé volt kiegyensúlyozott, ott a végső eredményt kevésbé befolyásolja az eljárási mód, viszont a

pontok közti szórások jelentősek, s homogénebb a végső eredmény abban az esetben, amikor két azonos bírálója volt a teljes szekciónak, azaz az alternatív forduló esetében.

5. Az alternatív forduló értékelése a résztvevők szemével

Az alternatív és hagyományos forduló összehasonlítását a végeredmények, pontszámok elemzésén túl a forduló résztvevőinek megkérdezésével is elvégeztük. A bírálókat, zsűritagokat már előzetesen arra kértük, hogy az őszi forduló lezárultával készítsenek rövid összefoglalókat, beszámolókat tapasztalataikról, illetve esetleges javaslataikról. A nézőként résztvevő és szavazó, értékelő hallgatók véleményét egy rövid kérdőív segítségével vizsgáltuk, míg a forduló főszereplőit, a mindkét napon prezentáló TDK-zókat egy hosszabb és komplexebb kérdőív kitöltésével kértük meg a véleménynyilvánításra. A következőkben e három csoport alternatív kari TDK fordulóról alkotott véleményét mutatjuk be.

5.1. A bírálók, zsűritagok véleménye

A kar oktatóiból álló szekciónkénti kétfős bírálók, illetve zsűrik általánosságban nagyon *pozitívan* nyilatkoztak a TDK reformálására irányuló pilot projektről és az alternatív forduló lebonyolításáról. Bár elismerték, hogy a teljes szekció dolgozatainak értékelése nem volt egyszerű feladat, főként az idő rövidege miatt, azonban egyáltalán nem volt megoldhatatlan, és a dolgozatok így módon jobban összemérhetővé váltak.

Az írásbeli értékelés esetében *egyértelműen pozitívnak ítélték az új bírálati lapot* (lásd 3. melléklet), amellyel kapcsolatosan kiemelték, hogy a korábban használt bírálati laphoz (OTDT által javasolt bírálati lap) képest jóval nagyobb teret enged a tudományos szempontok (megfelelő módszertan, kutatási eljárás, illetve eredmények értékelése) érvényesülésének, nagyobb súllyal szerepelnek benne ezek a tényezők, mint a hagyományos fordulók során használt értékelő ívben.

A dolgozatok bírálatánál a három szekcióból kettő esetében még mindig felmerült, hogy a dolgozatok minősége nagyon vegyes. A probléma kiküszöbölésére az egyik zsűritag javaslata, hogy a kari felhívásban szerepeljen irodalom-feldolgozási kritérium. Vagyis kerüljön be az elvárások közé, hogy minimum 20 feldolgozott tudományos mű (szakkönyv, szakkikk,

tanulmány stb.) szerepletetése kötelező, amelyekbe nem értendők bele a különböző tárgyak kötelező tananyagának irodalmi, és amely közül nyolc idegen nyelvű legyen.

A szóbeli forduló lebonyolítása esetében szintén *nagyon pozitívan értékelték a jelentős (összesen több mint 100 fős) nézőközönséget*, hiszen ritka, hogy ilyen nagy legyen a hallgatói érdeklődés egy-egy kari rendezvényen, főleg egy TDK konferencián. A *nézők pontozási lehetőségének fogadtatása* azonban már *vegyes* volt. A zsűritagok egy része úgy vélte, hogy komoly változást nem eredményezett a nézői értékelés, sőt, van ahol a nézők szigorúbban ítélték meg, mint a zsűri, vagyis nem látják akadályát annak, hogy a jövőben is értékelhessenek a nézők. A bírálók, zsűritagok másik tábora viszont kissé aggályosnak ítéli meg a tudományosság szempontjából, hogy a nézők úgy értékelik a prezentációkat, hogy előtte nem látták, olvasták a dolgozatot, illetve volt, aki megjegyezte, hogy a szimpátia is komoly szereppel bírhatott egy-egy hallgató értékelése esetében.

Az oktatók szintén *pozitívan fogadták a külső, gyakorlati szakemberek megjelenését* a zsűriben, bár a tudományosság érvényesülése egy-két esetben itt is felmerült. Azonban az üzleti élet szereplőivel közösen pontoztak, közös, konszenzuson alapuló szóbeli pontszám született, így az előbbieken jelzett esetleges probléma lényegében nem jelenik meg. A gyakorlati szakemberek részvétele a jövőben is kívánatosnak tűnik. A *versenyszférát képviselő zsűritagok forduló utáni visszajelzései is igen pozitívak* voltak. Nagyon örültek a kezdeményezésnek, hogy a tudományos szempontok mellett a szóbeli prezentációk esetében a gyakorlati szemléletmód is érvényesülhet, hiszen a tudós nem tevékenykedhet saját elefántcsont tornyában, és a jövőben nagyon szívesen vennének részt hasonló verseny, például a következő TDK zsűrijében.

A bírálói, oktatói értékelések eredményei tehát inkább pozitívak, de mégis vegyesek. Az új bírálói lap bevezetése egyértelműen pozitív volt, illetve a nagy létszámú nézőközönség megjelenése is. A gyakorlati szakemberek zsűritagként való megjelenése is jellemzően pozitív megítélésű volt mindkét fél részéről. Annak ellenére, hogy a korábbi két kérdőívben a TDT elnökök, titkárok elzárkóztak a nézőként résztvevők értékelési lehetőségétől, a pilot forduló zsűrije szerint a nézői értékelések hasznosak, főleg a megnőtt érdeklődés és nézőszám tekintetében. A verseny tudományos jellege miatt azonban kérdés, hogy a nézői értékelések beszámítása milyen módon történjen.

- A pilot fordulónak megfelelően a továbbiakban is 50%-ban beszámítjuk, vagy a nézői szavazatok súlyát csökkentjük.

- Megoldás lehet akár az is, hogy a jövőben a nézői pontszámok a végső szóbeli pontszámok kialakítása során nem kerülnek beszámításra, de a különdíjak odaítélése a nézői értékelések alapján történik.
- A nézőként résztvevő hallgatók számára lehetővé tesszük a szekció dolgozatainak áttekintését, elolvasását, és így valóban korrektebb értékelések születhetnek. Ez utóbbi megoldás esetében azonban ügyelni kell a szerzői jogok védelmére (például ne másolhassák a dolgozatokat, vagy annak részeit), illetve kérdéses az is, hogy vajon valóban elolvassák-e a nézők a dolgozatokat, és hogy miképp lehetne biztosítani, hogy csak azok szavazhassanak, akik előzetesen áttekintették a dolgozatokat.

Bármelyik megoldás is valósuljon meg a jövőben, a pilot forduló oktatói értékelése alapján a bírálati lap reformja mellett úgy tűnik szükséges a szóbeli forduló reformja is gyakorlati szakemberek bevonásával, és a nézők számára az értékelést lehetővé tételével.

5.2 A nézőként résztvevő hallgatók véleménye

Ahogy az alternatív forduló leírása során már érintettük, az értékeléshez a nézőként résztvevő hallgatóknak az eseményt megelőzően a www.ptetdk.hu oldalon regisztrálniuk kell azokba a szekciókba, amelyeken szavazni szándékoznak. A konferencia napján a hallgatók a regisztrációs pultnál kinyomtatott, személyre szóló szavazólapot kaptak. A szavazólapon azon szekciók előadóihoz tartozó szavazó kódok voltak láthatóak, amelyekre a hallgató előzőleg beregisztrált. Szavazni kizárólag ezen, személyre szóló kódokkal volt lehetséges, egyetlen alkalommal. E megoldással elkerülhetővé vált, hogy azok is szavazni tudjanak, akik esetleg beregisztráltak, de nem jöttek el, és nem tekintették meg az előadásokat. A szavazólapot csak a hallgatóság kaphatott, az előadók nem szavazhatnak.

A szavazás menete úgy zajlott, hogy a fenti internetes felületen ki kellett választani a szekción belül az aktuális előadást (címre kattintva), majd beírni a regisztrációnál használt e-mail címet, s már értékelhető is volt a hallgató a felsorolt 5 szempont (prezentáció designja, prezentáló előadókészsége, téma érdekessége, prezentáció tartalma, kutatás megalapozottsága) szerint, 1-10-ig minden szempontnál, ahol 1- a legalacsonyabb, 10 - a legmagasabb pontszám. A pontok kiosztását követően alul az előadáshoz tartozó egyedi azonosító kódot beütve vált leadhatóvá a szavazat. A szekciók végeztével az informatikai

háttérrel biztosító vállalat szekciónként, előadásonként és szempontonként kigenerálta a néző pontszámok átlagát.

Az aktivitás fokozása érdekében a nézőkként résztvevő értékelők körében ajándékokat sorsolt ki a rendezvényszervező, amely sorsoláson csak azok a hallgatók vettek részt, akik nem csak végigülték a szekciót, de értékelték annak előadásait is, vagyis az adott 5 vagy 6 előadást.

A hallgatói interaktivitás megvalósulása érdekében egy további funkció is beállításra került. Az előadás alatt a fenti oldalon a bejelentkezést követően az előadó számára kérdéseket tehettek fel a nézők, amelyekre az előadó szintén az oldalra történt bejelentkezését követően az előadás során, vagy akár azt követően válaszolhatott. A kérdések és válaszok a konferenciát követően is megtekinthetők a regisztrált személyek számára. Ez a lehetőség azonban jelenleg nem működött. A nézőközönség bármennyire is a virtuális világban éli mindennapjait, nem volt számukra életszerű, hogy a konferencia ideje alatt e felületen kérdezzenek, miközben az előadó ott áll velük szemben, inkább szóban tették fel kérdéseiket. Mindez nem jelenti azt, hogy a funkció felesleges, hiszen elképzelhető, hogy a jövőben a TDK „nézői kultúra” fejlődésével egyre több kérdés fog érkezni a közönség részéről, amelyek megválaszolására az időkorlát miatt nem lesz mód, vagy később merülnek fel kérdések a nézőkben, s ekkor hasznos és kihasznált felületté válhat ez a kérdező ablak is.

A nézőket az eredményhirdetés és sorsolás előtt egy rövid kérdőív (*1. sz. melléklet*) segítségével kértük véleménynyilvánításra. A nézők bár összességében több mint 100-an voltak, tőlük végül 63 darab értékelhető, teljesen kitöltött kérdőív érkezett vissza. Az adatok elemzését SPSS szoftverrel végeztük.

A válaszadó demográfiája a következő táblázatban (*5. táblázat*) található. A nemek aránya viszonylag kiegyensúlyozott, a képzési szint arányai is nagyjából megfelelnek a képzési szintek hallgatói létszám arányainak. Ez azért is kedvező, mert ahogyan látszik, nagyon magas a potenciális - akár már tavaszi fordulón indulást tervező - TDK-zók (BA első három évfolyam és MSc első két évfolyam) száma, vagyis a célunknak megfelelően sikerült elérni, és nézőként becsábítani azokat a hallgatókat, akikből a jövő TDK-zói lehetnek. Ezt igazolja az is, hogy nézőknek csupán 12,7%-a készített TDK dolgozatot (jellemzően a ma már PhD hallgatók, illetve a felsőbb éves mesterképzéses hallgatók), és 87,3%-uk eddig még nem kapcsolódott be a kari TDK folyamatba. Pozitív eredmény az is, hogy minden képzési forma képviseltette magát, az alapképzéses hallgatóktól egészen a PhD hallgatókig.

A demográfiai jellemzők alapján tehát az *alternatív forduló úgy tűnik, hogy elérte célját, és megszólította*, valamint már legalább nézőként *bevonta a kari TDK szempontjából passzív hallgatókat*, akik viszont a következő évek TDK-zó bázisát jelenthetik. Ez önmagában már komoly eredménynek tekinthető.

Nem	Férfi: 47,6%	Nő: 52,4%	
Képzési szint	BA: 62%	MSc: 35%	PhD: 3%
Évfolyam	BA	1. év: 11,1%	
	BA	2. év: 15,9%	
	BA	3. év: 30,2%	
	BA	4. év: 4,8%	
	MSc	1. év: 15,9%	
	MSc	2. év: 14,3%	
	MSc	3. vagy 4. év: 4,8%	
	PhD	1. év: 3%	
korábban TDK-zók	igen: 12,7%	nem: 87,3%	

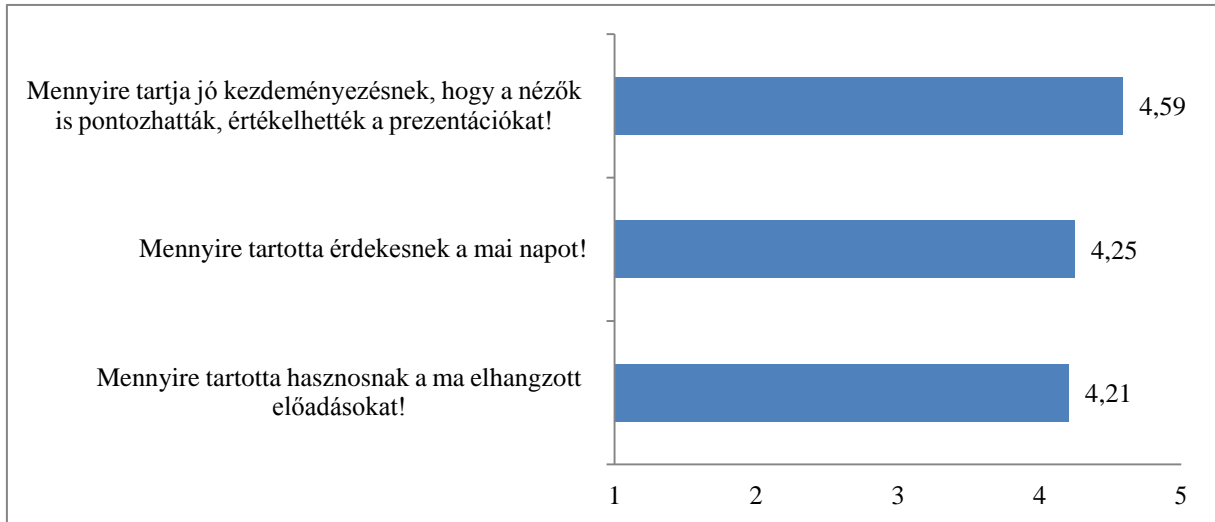
5. sz. táblázat: A nézőként résztvevő válaszadó demográfiai adatai

Forrás: Saját szerkesztés

A demográfiai jellemzők tehát azt mutatják, hogy sikerült megszólítani a kívánt célcsoportot. Kérdés azonban, hogy milyen áron, vagyis mi vonzotta inkább ezt a korábban passzív csoportot, az ajándék vagy a valós érdeklődés. A válaszok alapján 42,9% akkor is biztosan eljött volna, ha nincs felajánlott nyeremény, míg 34,9%-uk gondolta úgy, hogy talán igen. 17,5% vélte úgy, hogy valószínűleg nem jött volna el nyeremény hiányában, és csupán 4,8% vallotta azt, hogy ez esetben semmiképp sem látogatta volna meg nézőként az alternatív fordulót. E kifejezetten *pozitív hozzáállást mutató eredmény* (77,8% inkább valószínű, hogy eljött volna ajándék nélkül is) *meglepő* az eddigi TDK fordulók nézői létszámának fényében, hiszen sohasem volt jellemző, hogy egy-egy fordulón szekciónként 10-12 főnél több néző legyen, épp ezért *elképzelhető, hogy nem csak az ajándék, hanem az értékelési lehetőség vonzotta* a hallgatókat. Hatása lehetett persze az intenzív kommunikációnak is.

Az előbbit látszik igazolni, hogy a *nézőként résztvevők kifejezetten jó kezdeményezésnek ítélték meg, hogy ők is értékelhették, pontozhatták* a prezentációkat (átlag: 4,59, szórás: 0,77). Még mindig pozitív, azonban valamivel rosszabb a hasznosság és az érdekesség megítélése. Az előadások hasznosságát 4,21-re (szórás: 0,70) értékelték az 1-5-ig terjedő skálán, a TDK fordulót érdekessége ennél magasabb értékelést kapott, átlagosan 4,25-re értékelték (szórás: 0,65). Összességében tehát az *értékelési lehetőség kezdeményezése pozitív*, és ez eddig

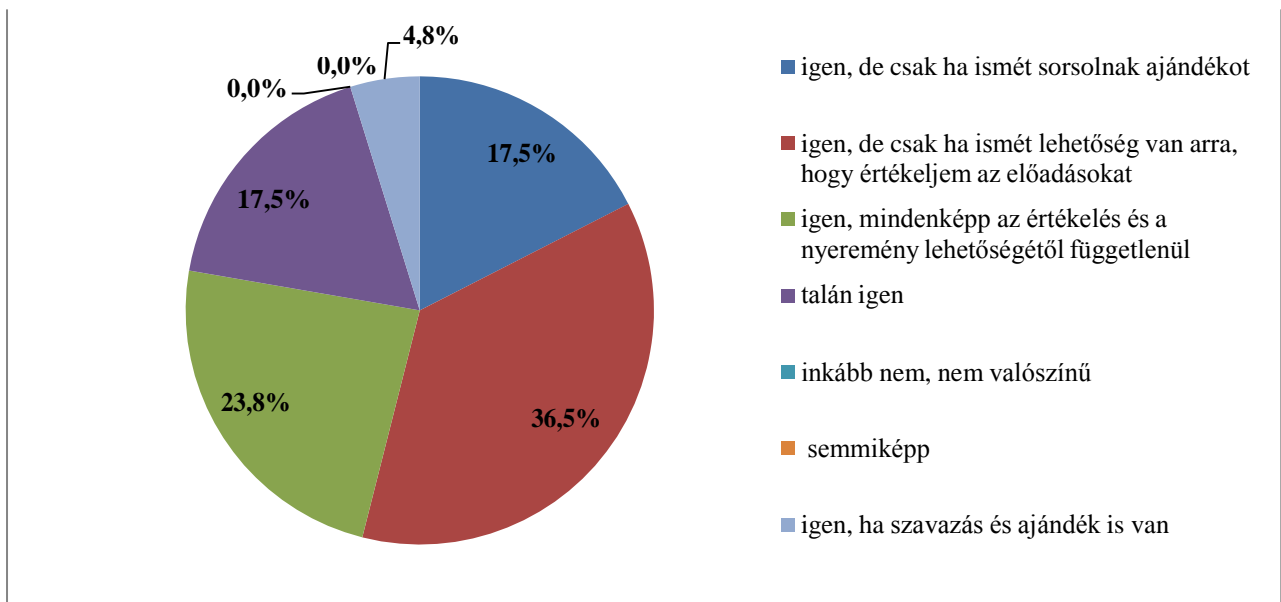
alapvetően *passzív TDK-zói kör érdekesnek és inkább hasznosnak ítélte meg az ott töltött péntek délutánt (lásd 1. ábra).*

1. ábra: A nézőként résztvevők értékelése az alternatív TDK fordulóról

Forrás: Saját szerkesztés

Ha a hallgatók fenti válaszai valóban őszinték, akkor a pozitív nézői fogadtatás alapján arra számíthatunk, hogy e pozitív tapasztalatok hatására a most megjelent hallgatók a következő fordulón is szívesen vesznek részt, legalább nézőként. Az ezzel kapcsolatos kérdés eredményeit az alábbi ábra (2. ábra) szemlélteti.

2. ábra: A mai nap tapasztalatai alapján eljönne-e a következő kari fordulóra?

Forrás: Saját szerkesztés

A kördiagram jól szemlélteti, hogy negatív hozzáállású válaszadó egyáltalán nem volt (semmiképp és inkább nem, nem valószínű egyaránt 0%). Azoknak az aránya, akiket a tárgynyeredmény vonzana is viszonylag alacsony, összesen 22,3% (17,5% csak ha ajándékot sorsolnak, 4,8% ajándék és értékelési lehetőség esetében). A többség számára nem az esetleges nyeredmény, hanem az értékelési lehetőség vonzó, s ennek biztosítása esetében a tavaszi fordulóra is jönnének nézőként (36,5%). Szintén magas azoknak az aránya, akik értékelési lehetőségtől és nyeredményektől függetlenül, biztosan jönnének a következő szóbeli fordulóra (23,8%). A „talán megjelenők” tábora is viszonylag nagy, 17,5%.

A kérdés eredményei megerősítik a korábbi eredményeket. A szavazás lehetősége valóban fontos a nézőként résztvevők számára, de önmagában a mostani forduló látogatása is jelentős potenciális, jövőbeli nézői tábort vonzott. Az eredmények alapján tehát fontos lenne, hogy *minden hallgató legalább egyszer „kipróbálja” a szóbeli fordulón való részvételt*, megjelenjen nézőként, hiszen a pozitív tapasztalatok miatt feltehetően ismét részt fog venni nézőként, azonban *a nézői létszám az értékelés lehetőségének biztosításával még tovább növelhető*, és az eredmények alapján *nincs feltétlenül szükség tárgynyeredmények biztosítására*.

Főként a kari TDK számára fontos kérdés, hogy mikor kerüljön megrendezésre a szóbeli forduló, hiszen a cél, hogy minél több hallgató részt vegyen rajta nézőként. Az idei félévben pénteki napon rendeztük az alternatív, szombati napon pedig az eddigi szokásoknak megfelelően a hagyományos fordulót. Ahogy jeleztük, az előbbin nagyjából 100 fős nézőközönség jelent meg, míg az utóbbin a szokásos, szekciónként átlagosan 10-15 ember. A kérdőíves megkérdezés eredményei alapján *a hallgatók jelentős többsége, 76,2%-a a pénteki napot tartja inkább alkalmasnak* a szóbeli forduló megrendezésére. 15,9%-uk támogatja a hagyományos szombati rendezést, 2 fő szerint egyik nap sem alkalmas, 1 fő szerint viszont a kettő körül bármelyik. 2 fő jelölt meg egyéb választ: hétfő-szerda közötti napok, illetve hétfő-csütörtök közötti délelőttök valamelyikén. E javaslatok esetében problémát okozhat, hogy ezen időszakokban jellemzően oktatás folyik, így kérdéses, hogy hány hallgató tudna megjelenni.

Arra is kíváncsiak voltunk, hogy vajon a nézői részvétel mennyiben befolyásolja a TDK-zási kedvet, hat-e rá, vagyis egy passzív nézői tevékenység sikeres szóbeli fordulóval konvertálható-e aktív, TDK-zói tevékenységgé. A válaszadók valamivel több, mint fele inkább pozitívan állt a kérdéshez, s 17,5%-uk biztosan, 36,5%-uk valószínűleg TDK-zni fog a jövőben. Sajnos azonban a többség, 39,7%, úgy véli, hogy valószínűleg nem fog, míg 6,3%

kategorikusan elzárkózott a TDK-zás lehetőségétől. Az eredmények alapján tehát passzív csoport közel fele esetében elképzelhető, hogy TDK-zni is fog a jövőben, míg a csoport másik fele valószínűleg nem fog, viszont a korábbi válaszok alapján nagy részükre továbbra is számíthatunk nézőként.

A kérdésnél nincs szignifikáns eltérés a már TDK-zott és a még nem TDK-zó hallgatók válaszai között, de a még nem TDK-zó hallgatók csoportján belül összességében kevesebben vannak azok, akik valószínűleg nem, vagy biztosan nem fognak TDK-zni (43,6%), mint a már TDK-n induló hallgatók csoportjában (62,5%). Ha csak az előbbi csoportot vizsgáljuk, akkor 56,4%-uk valószínűleg fog TDK-t készíteni, ezen belül is 16,4%-uk saját bevallása szerint biztosan részt vesz majd a megmérettetésben.

A nézőként résztvevő hallgatók válaszai alapján tehát egyértelmű, hogy a szóbeli fordulón *nézőként való részvétel fontos*, hiszen a nézőként megjelenők *közel fele* úgy véli, a jövőben TDK-zni fog, vagyis *aktívabb szerepet is vállal majd*. Aki pedig nem szeretné magát ilyen módon is kipróbálni, a pozitív tapasztalatok (érdekes, hasznos) miatt igaz passzívan, de legalább nézőként be tud kapcsolódni a TDK folyamatába. *A nézővé válás tehát egyfajta belépőt jelent a TDK versenyek világába, és ezt nagyban segíti a nézői értékelés lehetősége*, ami sok, eddig távol maradó hallgatót becsábíthat nézőként a TDK szekciókba, és nem feltétlenül szükséges a tárgynyeremény motiváló ereje. A pilot projekt fontos eredménye, hogy a *most kifejlesztett szavazói rendszer úgy készült el, hogy szinte bármely kar, illetve bármely TDK műhely használni tudja a jövőben*, amelyik szeretné kipróbálni a nézők ilyen formán történő bevonását. A demográfiai adatok pedig azt igazolják, hogy jelen pilot forduló *jelentős vérfrissítést jelentett a nézői összetételt illetően*, és sikerült elérni egy eddig passzív, ám potenciális TDK-zó csoportot is.

5.3 A TDK-zók véleménye

A 2013. év őszi féléve TDK fordulójának dupla lebonyolítása (alternatív és hagyományos) miatt a résztvevőknek kétszer kellett előadniuk prezentációjukat. Pénteken a dolgozatuk bírálóiból és a gyakorlati szakemberből álló zsűri előtt, míg szombaton a kar oktatóiból álló háromfős zsűri előtt. A TDK-zókat a két forduló lebonyolítása után kértük meg a kérdőív (2. sz. melléklet) kitöltésére. A 16 dolgozathoz 18 előadó, TDK-zó tartozott, azonban a kiküldött

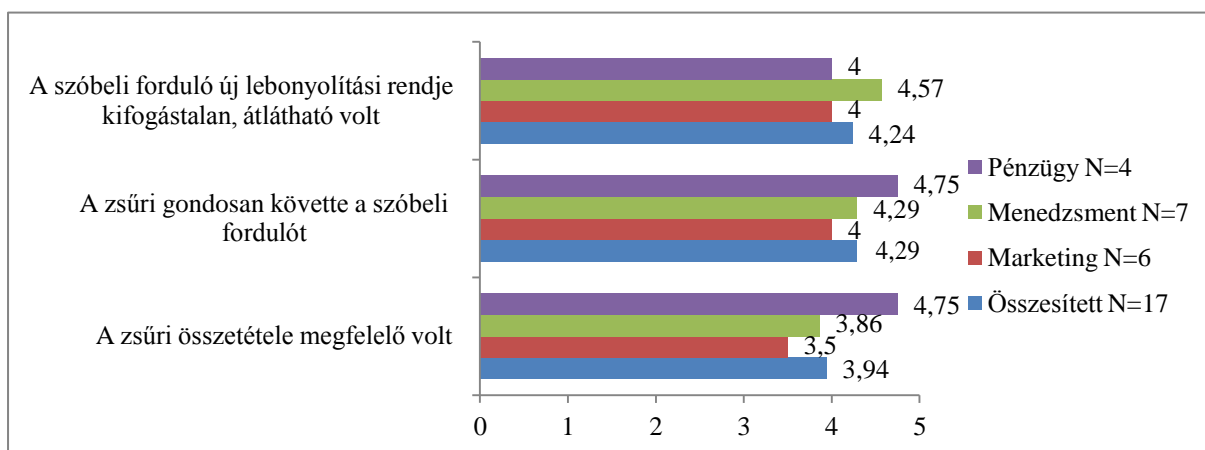
18 kérdőívből végül 17 darab értékelhető, teljesen kitöltött kérdőív érkezett vissza. Az adatok elemzését ez esetben is SPSS szoftverrel végeztük.

A TDK-zók többsége mesterképzéses hallgató (13 fő), csupán 4 fő volt alapképzéses hallgató a konferencia idején. Az eredményektől függetlenül az összes válaszadó, azaz mind a 17 fő úgy nyilatkozott, hogy ajánlaná ismerősének a TDK-n való részvételt.

5.3.1 Az alternatív forduló értékelése

A 17 fő a dolgozatra kapott írásbeli pontszámot alapvetően reálisnak ítélte meg (átlag 4,29, szórás: 0,85). A többség (13 fő) teljes mértékben kielégítő írásbeli bírálatokat kapott, míg 4 fő csak részben ítélte megfelelőnek, illetve megnyugtatónak a szöveges bírálatot. A bírálatokban kapott szöveges indoklásokkal már kevésbé voltak elégedettek a hallgatók, 10 fő vélte úgy, hogy teljes mértékben megfelelt az indoklás, míg 7 fő szerint csak részben, az egyik esetben nem volt megfelelő az értékelés. A többség (8 fő) úgy érezte, hogy ezek az írásbeli pontszámok részben orientáltak a zsűrit, viszont egy jó prezentáció ezt felülírhatta, míg közel ugyanennyien (7 fő) érezte úgy, hogy még a jó prezentáció sem feltétlenül segít, a zsűrit erőteljesen orientálják az írásbeli pontszámok. Csupán 2 fő vélte úgy, hogy a zsűri teljesen objektív volt.

A dolgozat bírálóiból és a gyakorlati szakemberből felálló zsűri összetételével a hallgatók inkább elégedettek voltak (átlag: 3,94, szórás: 1,14), viszont az előadások figyelemmel követésével (átlag: 4,29, szórás: 1,05) és a szóbeli forduló lebonyolításával (átlag: 4,24, szórás: 0,83) elégedettek voltak. A szórások értékei is mutatják, hogy az egyes szekciók között jelentős eltérés volt az előbbi három állítás megítélésében. Az alábbi ábra (3. ábra) jól mutatja, hogy a legkevésbé elégedettek a marketing szekcióban szereplő hallgatók voltak, míg a legelégedettebbek a pénzügy szekcióbeli hallgatók, vagyis azon szekció hallgatói, ahol a végeredmény lebonyolítási módtól független volt, a kettő megegyezett.

3. ábra: Az alternatív zsűri munkájának értékelése szekciók szerint

Forrás: Saját szerkesztés

Ez a jelenség több esetben is megfigyelhető lesz, ugyanis bár szignifikáns összefüggés nem mutatkozik a helyezés és a pontszámmal való elégedettség között, azon hallgatók esetében, ahol egy gyengébb alternatív fordulón való szerepelést egy jobb hagyományos forduló helyezés követett (3 eset), ott komoly értékelésbeli eltérések vannak a hagyományos forduló javára. Érdekes módon ennek fordítottja nem igaz, vagyis az alternatív fordulóhoz képest a hagyományos fordulón kevésbé sikeres hallgatók nem „pontozták” le a hagyományos fordulót. A jelenség tehát megfigyelhető, azonban mivel igen kisszámú mind a minta, mind pedig az előforduló esemény száma, így az összefüggés szignifikánsága nem kimutatható.

A szóbeli fordulók zsűri általi (átlag: 4,06, szórás: 0,97), illetve nézői (átlag: 4,00, szórás: 1,06) pontszámait is reálisnak tartották a hallgatók, de az írásbeli pontokhoz viszonyítva kevésbé voltak azok. A zsűrivel kapcsolatos eltérő elégedettség ez esetben is megjelenik, hiszen a marketing szekcióban kevésbé vélték reálisnak a zsűri pontszámát (átlag 3,83, szórás: 1,17), mint a nézői értékelést (átlag: 4,17, szórás: 1,17). A menedzsment szekcióban a zsűrit igazságosabbnak tartották (átlag: 4,00, szórás: 1,00), mint a nézőket (átlag: 3,86, szórás: 1,21), csak úgy, mint a pénzügy szekcióban, ahol a legelégedettebbek voltak a zsűri pontszámaival (átlag: 4,5, szórás: 0,58) és a nézői pontokkal (átlag: 4,00, szórás: 0,82) is.

A szóbeli forduló pontszámaihoz kapcsolódóan a többség csak részben vélte úgy, megfelelő, megnyugtató értékelést kapott (12 fő), egy fő jelölte be, hogy egyáltalán nem kapott értékelést, míg 5 fő teljesen precíz és érthető indoklást hallott az alternatív forduló során. 2 fő kivételével minden hallgatótól kérdezett a zsűri, s az esetek többségében (10 fő)

ezek teljesen korrektek voltak, 3 fő érezte úgy, hogy csak részben találkozott dolgozathoz kapcsolódó kérdésekkel, míg 2 fő kifejezetten rosszindulatú kérdésekkel szembesült.

A kari TDK történetében hatalmasnak számító nézőközönség a többséget (9 fő) inkább stresszelte, azonban majdnem ugyanennyien érezték úgy, hogy segítettek, pozitívan hatottak rá a nézők (8 fő), míg 1 főre semmilyen hatást nem gyakoroltak a jelenlévők. A nézők kevésbé voltak aktívak kérdés terén, mert 4 fő nem kapott kérdést a nézőktől, míg a többi 13 főből 8 fő teljesen korrekt kérdéseket válaszolt meg, 4 fő vélte úgy, hogy a nézői kérdések részben nem kapcsolódtak a dolgozathoz, de 1 fő találkozott kifejezetten rosszindulatú kérdéssel is.

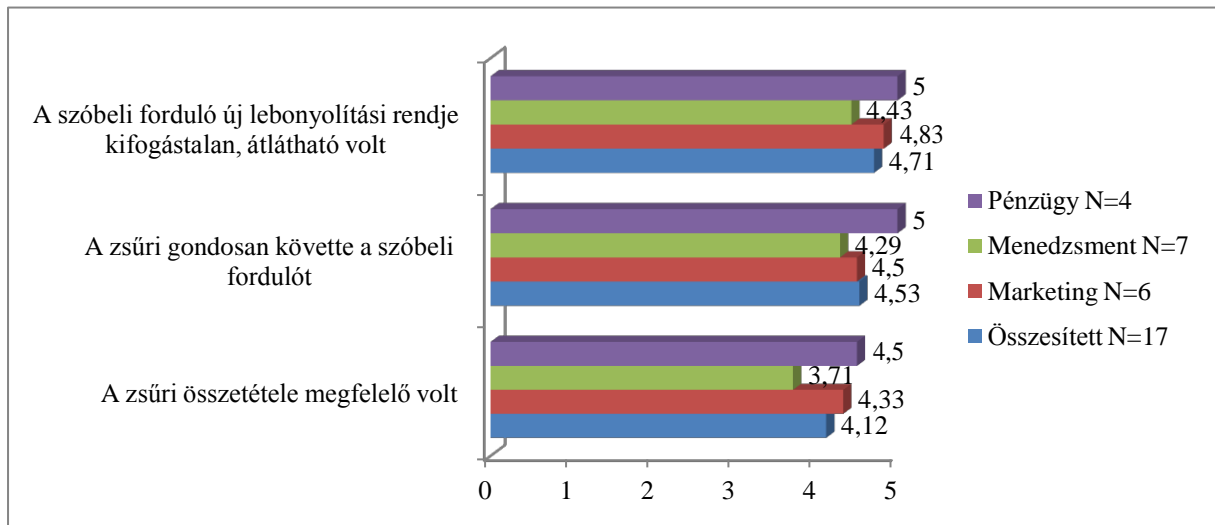
5.3.2 A hagyományos forduló értékelése

A 17 fő a dolgozatra kapott írásbeli pontszámot alapvetően ez esetben is reálisnak ítélte meg (átlag 4,23, szórás: 0,75), a két forduló értékelése közti különbség elenyésző, azonban ez esetben a szórás kisebb. A többség (15 fő) ez esetben is teljes mértékben kielégítő írásbeli bírálatokat kapott, míg 2 fő csak részben ítélte megfelelőnek, illetve megnyugtatónak a szóveges bírálatot. A bírálatokban kapott szóveges indoklásokkal már kevésbé voltak elégedettek a hallgatók, ez esetben is 10 fő vélte úgy, hogy teljes mértékben megfelelt az indoklás, míg 7 fő szerint csak részben, az egyik esetben nem. A többség (7 fő) úgy érezte, hogy ezek az írásbeli pontszámok részben orientáltak a zsűrit, viszont egy jó prezentáció ezt felülírhatta, míg egyaránt 5-5 fő érezte úgy, hogy még a jó prezentáció sem feltétlenül segít, a zsűrit erőteljesen orientálják az írásbeli pontszámok, illetve épp ellenkezőleg, a zsűri teljesen objektív volt. Összességében tehát a zsűrit objektívebbnek ítélték a hagyományos forduló esetében.

A kar három oktatójából felálló zsűri összetételével a hallgatók jóval elégedettebbek voltak az előző esethez képest (átlag: 4,12, szórás: 0,99), csak úgy, mint az előadások figyelemmel követésével (átlag: 4,53, szórás: 0,62) és a szóbeli forduló lebonyolításával (átlag: 4,71, szórás: 0,59). A szórások értékei is mutatják, hogy ez esetben az egyes szekciók között nem volt olyan jelentős eltérés e három állítás megítélésében. Az alábbi ábra (4. ábra) jól mutatja, hogy a legkevésbé elégedettek ezúttal a menedzsment szekcióban szereplő hallgatók, míg a legelégedettebbek ismét a pénzügy szekcióbeli hallgatók, vagyis azon szekció hallgatói, ahol a végeredmény lebonyolítási módtól független volt, a kettő megegyezett. Érdekes módon a

menedzsment szekció esetében az alternatív fordulóval minden értékelési szempont esetében elégedettebbek voltak a hallgatók, mint a hagyományos forduló során.

4. ábra: Az alternatív zsűri munkájának értékelése szekciók szerint

Forrás: Saját szerkesztés

A szóbeli fordulók zsűri általi (átlag: 3,94, szórás: 1,03) pontszámait kevésbé tartották reálisnak a hallgatók, mint az alternatív forduló esetében. A zsűrivel kapcsolatos eltérő elégedettség ez esetben is megjelenik, hiszen a marketing szekcióban kevésbé reálisnak vélték a zsűri pontszámát (átlag 3,5, szórás: 1,38), mint a pénzügy szekcióban (átlag: 4,00, szórás: 0,82). A hagyományos forduló esetében a menedzsment szekcióban tartották a zsűrit a legigazságosabbnak (átlag: 4,29, szórás: 0,76).

A szóbeli forduló pontszámaihoz kapcsolódóan a többség úgy vélte, hogy megfelelő, precíz értékelést kapott (9 fő), két fő jelölte be, hogy egyáltalán nem kapott értékelést, míg 6 fő csupán részben hallott érthető indoklást az alternatív forduló során. A hagyományos forduló tehát jobban teljesített e tekintetben, azonban meg kell jegyezni, hogy míg az alternatív forduló során a zsűri tartotta a 15+5 perces menetrendet az online szavazás miatt, addig a hagyományos forduló szekciói esetében a 15+5 perc gyakran inkább csak orientáló jellegű volt. Szintén 2 fő kivételével minden hallgatótól kérdezett a zsűri, s az esetek többségében (11 fő) ezek teljesen korrektek voltak, 3 fő érezte úgy, hogy találkozott csak részben dolgozathoz kapcsolódó kérdésekkel, míg 1 fő nem válaszolta meg ezt a kérdést.

A hagyományos fordulón már jóval kisebb számú nézőközönség a többséget (8 fő) inkább segítette, 5 főre nem gyakorolt semmilyen hatást, míg 2 főt még mindig inkább stresszelt. A

csökkenő nézői létszámot igazolja az is, hogy 2 fő szerint egyáltalán nem volt nézőközönség. A kis nézőszám ellenére 10 fő még mindig találkozott nézői kérdésekkel, amelyből 7 fő teljesen korrekt kérdéseket válaszolt meg, 3 fő vélte úgy, hogy a nézői kérdések részben nem kapcsolódtak a dolgozathoz, míg kifejezetten rosszindulatú kérdés ezúttal nem volt.

5.3.3 A két forduló értékelésének összehasonlítása

Az attitűdállításokkal való egyetértések segítségével a kérdőív harmadik nagyobb részében a hallgatók már közvetlenül összehasonlíthatták a két fordulót. Azonban e kérdéscsoport ismertetése előtt az eddig ismertetett eredmények összehasonlításával értékeljük a két fordulót.

A fenti eredményeket táblázatba foglalva (6. táblázat) érdekes eredmény rajzolódik ki. A hagyományos forduló esetében egyértelműen jobban teljesített a zsűri, ami annak összetételét, pártatlanságát illeti, továbbá a hagyományos, már ismert szóbeli forduló lebonyolítása is követhetőbb volt a válaszok alapján.

	Alternatív forduló	Hagyományos forduló
Mennyire reális az írásbeli pontszám	4,29	4,23
Szöveges bírálat	teljes mértékben elégedett 13 fő, részben elégedett: 4 fő	teljes mértékben elégedett 15 fő, részben elégedett: 2 fő
Indoklás megfelelősége	teljes mértékben elégedett 10 fő, részben elégedett: 7 fő	teljes mértékben elégedett 10 fő, részben elégedett: 7 fő
Pontszámok orientáló ereje	teljesen: 7 fő részben: 8 fő objektív zsűri: 2 fő	teljesen: 5 fő részben: 7 fő objektív zsűri: 5 fő
A zsűri összetétele megfelelő volt	3,94	4,12
A zsűri gondosan követte a szóbeli fordulót	4,29	4,53
A szóbeli forduló új lebonyolítási rendje kifogástalan, átlátható volt	4,24	4,71
Mennyire reálisak a szóbeli pontszámok	4,06	3,94
Prezentációkat követő értékelés	precíz és érthető: 5 fő, részben, nem teljesen kielégítő 11 fő, egyáltalán nem: 1 fő	precíz és érthető: 9 fő, részben, nem teljesen kielégítő 6 fő, egyáltalán nem: 2 fő
Kérdések minősége	megfelelő: 10 fő, részben nem dolgozathoz kapcsolódó: 3 fő, rosszindulatú: 2 fő	megfelelő: 11 fő, részben nem dolgozathoz kapcsolódó: 3 fő, nem válaszolt 1 fő
Nézői kérdés	13 fő	10 fő

6. sz. táblázat: Az alternatív és a hagyományos forduló értékelésének összehasonlítása

Forrás: Saját szerkesztés

Az alternatív forduló pontszámai realisabbak voltak a hallgatók szerint, mint a hagyományos forduló esetében, igaz a különbség nem jelentős mértékű. A nézői aktivitás is jelentősebb volt az alternatív forduló során, hiszen több hallgatóhoz intéztek kérdést a nézők, a hagyományos forduló esetében volt olyan szekció, ahol többen is úgy vélték, egyáltalán nem voltak nézők.

Abban az esetben tehát, amikor nem közvetlenül hasonlították össze a két fordulót a TDK-zók, az alternatív forduló a pontszámok realitásában, nézői aktivitásban teljesített jobban, míg a hagyományos forduló a szóbeli forduló lebonyolításának módjában, illetve a zsűri munkájában, összetételében bizonyult erősebbnek.

Az attitűd állításokkal való egyetértés esetében már közvetlenebb módon volt lehetősége a TDK-zóknak a két lebonyolítási mód összehasonlítására. Az állításokkal való egyetértést az alábbi táblázat (7. táblázat) tartalmazza.

	Átlag	Szórás
Jó kezdeményezésnek tartom, hogy pénteken a zsűri munkáját gyakorlati szakember is segítette.	4,24	0,90
A hagyományos kari fordulón használt bírálati lap hasznos értékelést ad.	4,18	0,73
A szombati fordulón nagyon jól éreztem magam.	4,18	1,19
Sokkal igazságosabb volt, hogy olyan zsűritagok kerültek a bizottságba, akik olvasták az összes dolgozatot. (pénteki forduló)	4,12	0,93
Az alternatív fordulón használt bírálati lap hasznos értékelést ad.	4,06	0,66
A kari TDK hallgatói visszhangja nagyon jó volt.	3,82	0,95
Jó kezdeményezésnek tartom, hogy a nézők is értékelhettek.	3,59	1,42
Sokkal igazságosabb, ha minden szekció (tagozat) dolgozatát ugyanaz a két bíráló értékeli.	3,53	1,37
Sokkal igazságosabb lenne, ha a zsűritagok közül senki sem ismerné a dolgozatra kapott pontszámokat, egyedül csak a szervezők, így tényleg csak a prezentációra kapnának pontot a résztvevők	3,47	1,74
A pénteki fordulón nagyon jól éreztem magam.	3,47	1,42
A TDK igazságosabb lett azáltal, hogy a verseny alatt a nézőként résztvevő hallgatók is értékelhették az előadásokat, az ő véleményük is számított.	3,29	1,49
Az alternatív TDK értékelési (írásbeli, szóbeli) eljárása kevésbé szubjektív, mint a hagyományosé.	3,29	1,26
Az alternatív TDK bírálati rendszere áttekinthetőbb, mint a hagyományosé.	3,12	1,11
Sokkal igazságosabb volt, amikor a zsűritagok közül nem mindenki olvasta a dolgozatot (szombati forduló), mert ekkor tényleg csak a prezentáció számított.	2,88	0,99

7. sz. táblázat: Az attitűdállításokkal való egyetértés

Forrás: Saját szerkesztés

A TDK-zók kifejezetten *pozitívan* (4,00 feletti érték) értékelték az alábbi elemeket:

- gyakorlati szakember részvétele a pénteki zsűriben (4,24)
- hagyományos forduló értékelő lapja (4,18)
- szombati forduló hangulata (jól éreztem magam) (4,18)
- minden zsűritag olvasta az összes dolgozatot (pénteki forduló) (4,12)
- alternatív forduló értékelő lapja (4,06)

Inkább *semlegesként* értékelt állítások (3,00-3,99 közötti átlag):

- kari TDK hallgatói visszhangja (3,82)
- nézői értékelés lehetősége (3,59)
- adott szekcióban minden dolgozatot ugyanaz a két bíráló értékeli (3,53)
- a zsűritagok közül senki sem ismerné a dolgozatokat (3,47)
- pénteki forduló hangulata (jól éreztem magam) (3,47)
- nézői pontok igazságosabbá tették a fordulót (3,29)
- alternatív TDK értékelési eljárása kevésbé szubjektív, mint a hagyományosé (3,29)
- alternatív TDK bírálati rendszere áttekinthetőbb, mint a hagyományosé (3,12)

Legkevésbé támogatott állítások (2,99 alatti átlag):

- Sokkal igazságosabb, amikor a zsűritagok közül nem mindenki olvasta a dolgozatot (szombati forduló) (2,88)

Az eredmények alapján a két forduló bírálati lapja közül a hagyományos fordulóét hasznosabbnak találták a hallgatók, aminek oka talán az lehet, hogy minden értékelési szempont esetében szöveges indoklást is olvashatnak, míg az alternatív bírálati lap esetében csak egy összesített szöveges az értékelést kaptak, amely esetleg néhány pontozott elemre nem tértek ki. Összességében azonban *mindkét bírálati lap jól szerepelt*, s kedvelt kategóriába került. Az adott *szekción belüli dolgozatonkénti azonos két bíráló* megoldás semleges kategóriába kerültek, vagyis a hallgatók *se nem ellenzik, se nem támogatják* kifejezetten. A kérdőív végén lehetőség volt egyéb szöveges megjegyzésre (az összes megjegyzést a 4. sz. *melléklet* tartalmazza), ezek szintén a fentieket támasztják alá.

„Az alternatív TDK fordulót jó kezdeményezésnek tartom, ugyanakkor a szubjektivitás itt sem zárható ki teljes mértékben. Ha az egyik bíráló negatív véleménnyel van az egyik dolgozatról, akkor nagyon meggyőzőnek kell lennie a prezentációnak, ahhoz, hogy ez a véleménye megváltozzon – de

ugyanez igaz a hagyományos forduló esetén is. Ennek ellenére, jó megoldás, hogy minden bíráló olvassa az összes dolgozatot, mert így össze tudja hasonlítani őket.”

„Az alternatív forduló bírálata sokkal részletesebb, ami véleményem szerint előnyt jelent a bírálat szempontjából.”

„Nagyon jó ötletnek tartom az alternatív TDK-t. Sokkal jobb, hogy a zsűri olvasta a dolgozatot. Így értik miről van szó és nem tesznek fel olyan kérdéseket, amik szinte irreálisan hatnak. Azt ki kell emelni, hogy a tanárok mindig segítőkészek és jóindulatúak voltak, de sokkal egyszerűbb úgy beszélgetni velük, hogy olvasták a dolgozatot”.

A szóbeli fordulóval kapcsolatosan nagyon pozitívan élték meg a pénteki zsűriben a vállalati, *gyakorlati szakember részvételét*. Egyértelműen *fontos az is, hogy a zsűri minden tagja olvasta a dolgozatot*, bár azt sem tartották olyan rossz megoldásnak (semleges kategória), hogy a zsűriből senki se ismerje a dolgozatokat, s csak a prezentációt értékeljék. Mivel tudományos munkákról van szó, véleményünk szerint ez a megoldás nem jöhet szóba, hiszen fontos, hogy bármennyire jól tud valaki előadni és „eladni” egy dolgozatot, ha az nem megfelelő szakmai alapokon nyugszik, akkor ne váljék akár győztesé. Egyértelműen *igazságtalannak élik meg a hagyományos lebonyolítás során, hogy a zsűriből nem mindenki ismeri, esetleg senki sem olvasta a dolgozatot*. A kérdőív végi megjegyzések esetében többször felmerült, hogy nagyobb előnyben van az, akinek a dolgozatát a zsűri mélyebben ismeri (ezt már a fenti megjegyzések is mutatták). Épp ezért nem támogatják azt, hogy bizonyos dolgozatok ismer a zsűri, másokat nem. *Csak a tiszta megoldásokat tudják tehát elfogadni, vagy mindenki olvassa a zsűriből az összes dolgozatot, vagy egyáltalán senki se olvassa*, bár ez utóbbi egy TDK esetében, ahogy írtuk, nem tűnik megvalósíthatónak.

„A hagyományos forduló gyengeségének tartom, hogy a zsűriben voltak olyan tagok, akik egyes dolgozatokat ismertek – mivel ők bírálták – míg más dolgozatokat nem ismertek. Úgy gondolom, hogy annak a résztvevőnek előnye van a többiekkel szemben, akinek az írásbelijét ismeri a zsűri, mert így a téma kidolgozottságát is ismerik, átfogóbb képet kapnak róla, a részleteket is megismerik.”

A szóbeli forduló másik sarkalatos pontja a nézői értékelés lehetősége. A nézői értékelés lehetősége még inkább támogatott állítás volt, vagyis *a lehetőségtől nem zárkoznak el a résztvevők, de nem gondolják azt, hogy ez feltétlenül igazságosabbá tenné a forduló végeredményét*. A kérdés azonban megosztja a TDK-zókat, ahogy arra a 7. sz. táblázat állításokhoz tartozó magas szórás értékei (1,42 és 1,49), valamint az alábbi hallgatói megjegyzések is utalnak. Az eredmények alapján a *néző értékelés kezdeményezése jó ötlet*,

azonban a megvalósítását, beszámítását át kell gondolni, például többen kiemelték a szimpátia szerepét.

„Az alternatív fordulón befolyásolhatta a hallgatókat az előadókkal való kapcsolatuk.”

„Az alternatív TDK-hoz kapcsolódóan annyit szeretnék csak mondani, hogy annak menete és a szavazás folyamat szinte az utolsó pillanatban lett csak közzétéve. Az utolsó két napra fókuszálva, akkor kapott a közönség minden információt a regisztrációról, a szavazásról, az applikációról és lehet, hogy egyszerre túl sok volt az info.”

„Számomra az, hogy a közönség is jelen volt és részt vehetett az értékelésben nem feltétlenül jelentett pozitívumot, hiszen nem mindenki tudta ismerőseit, barátait elhívni és az objektív értékelés nem hiszem, hogy megvalósul így.”

„A hallgatók szavazási lehetősége nagyon jó kezdeményezés, viszont a szavazásnál fontos lenne, hogy a hallgatók a szekció összes előadásának meghallgatása után szavazhassanak, ne legyen lehetőség csak egy előadás szubjektív értékelésére.”

„A pénteki fordulón a nézők, akik nem olvasták a dolgozatot csak a prezentáció alapján értékelték, és mivel többen is értékélhettek, így objektívabb lett az eredményt. Támogatom az új, alternatív kezdeményezést.”

„A nézők szavazata szerintem elég arra, hogy a csak a prezentációt értékeljék.”

A két fordulót összehasonlítva a hallgatók egyértelműen jobban érzékelték magukat a hagyományos szombati fordulón, mint a pénteki fordulón. Ennek oka lehet a nagyobb stresszt kiváltó nagy létszámú pénteki nézőközönség, de lehet, hogy egyszerűen még túlságosan új és idegen volt számukra ez a lebonyolítási mód. Az alternatív fordulót összességében valamivel kevésbé szubjektívnek érezték, viszont nem ítélték áttekinthetőbbnek, mint a hagyományos, szombati fordulót. Ennek oka részben ismételten a forduló újdonságának volta, hiszen a régi rendszert már megszokták, ismerték, s ezért tűnt talán kevésbé követhetőnek az alternatív forduló, ami ráadásul pilot jellege miatt még nem ment teljesen zökkenőmentesen. A TDK hallgatói visszhangját nem ítélik meg rossznak, de túlzottan jónak sem. A jövőben még fontosabbá válhat az eredmények elismerése, kommunikálása a hallgatók irányába, például akár a kari kiadványokon keresztül.

A kérdőív utolsó két összehasonlító kérdése az egyes fordulók teljes lebonyolításának értékeléséhez kapcsolódott. A hagyományos forduló lebonyolításával való elégedettség itt is magasabb volt (átlag: 4,18, szórás 0,68), mint az alternatív fordulóé (3,82, szórás: 1,01), azonban alapvetően az alternatív fordulóval is inkább elégedettek voltak. A helyezés és

elégedettség közötti összefüggés ez esetben sem szignifikáns, de az eredményeket áttekintve ez esetben is érezhető, hogy a pénteki napon rosszabbul, majd a szombatin jobban szereplő hallgatók lepontozták a pénteki és felpontozták a szombati napot (előfordult 1 és 5 elégedettségpárosítás is ilyen esetben). Az eredményváltozásból és az elégedettségváltozásból új változót képezve sincs korreláció, e kis minta esetében az elégedettség és a helyezés, illetve annak változása nem függ össze.

6. Összefoglalás, javaslatok

Az előzetes kutatások eredményire épülő, 2013. november 29-én, pénteken megrendezett pilot forduló több kari és országos TDK versennyel kapcsolatos problémát (nem megfelelő bírálati lap, heterogén bírálatok, alacsony nézői aktivitás, zsűri tagjai közül nem mindenki ismeri a dolgozatot, gyakorlati szakember hiánya a zsűriben) igyekezett kiküszöbölni. Az új megoldások, eljárások egy része egyértelműen támogatást nyert, míg vannak olyan elemek, amelyek jó kezdeményezésnek tűnnek, azonban módosításra van szükség az alkalmazás során.

Az alternatív forduló bírálati lapját egyértelműen pozitívan fogadták a bíráló oktatók. Az új bírálati lap véleményük szerint sokkal nagyobb teret enged a pontozók számára és magasabb súllyal szerepelnek benne a tudományosság szempontjából kritikus elemek. A TDK-zók szerint is megfelelő ez az új bírálati lap, egyedül a szöveges indoklás esetében éreznek visszalépést. Erre megoldást jelenthet, ha nem csak a bírálat végén szerepel egy összefoglaló értékelés, hanem a főbb szempontok alatt is, ahogyan a hagyományos TDK lap esetében, itt is szerepelnének rövid szöveges indoklások.

A bírálók szintén pozitív változásnak ítélték meg azt, hogy egy adott szekció összes dolgozatát ugyanaz a két fő bírálja el. A TDK-zó hallgatók nem támogatták egyértelműen ezt a megoldás, azonban nem is ítélték meg rosszabbnak a jelenlegi rendszernél. A két forduló írásbeli bírálati pontszámainak elemzése alapján viszont a két azonos bíráló szekciónként homogénebb eredményt hozott, egységesebb képet mutat.

A külső gyakorlati szakember zsűrizésben való részvételét egyértelműen támogatták mind a TDK-zók, mind pedig a bírálókból felálló zsűrik. Szintén pozitívnak ítélte meg mindkét fél, hogy a zsűritagok mindegyike ismerte a szekció dolgozatait. Sokkal igazságtalanabbnak ítélik

meg a hallgatók a hagyományos lebonyolítási rendszert, amikor bizonyos dolgozatot senki, vagy éppen csak egyvalaki olvasott a zsűritagok közül.

A nézői értékelés kérdése nagyon megosztotta a válaszadókat. A nézőként résztvevő hallgatók egyértelműen támogatják a kezdeményezést, s az eredmények alapján komoly szerepe van az értékelési lehetőségnek a nézők TDK szekciókba történő becsalogatásában, vagyis a nézőszám növelésében, hiszen sokan felajánlott tárgynyermény nélkül, ám szavazási, értékelési lehetőséget biztosítva szívesen vennének részt a következő fordulón is nézőként. A nézők közül ráadásul sokan pozitívan „csalódnak”, érdekesnek találják a kari fordulót, s sokan tervezik saját TDK dolgozat elkészítését is, vagyis passzív szemlélőből aktív TDK-zóvá válhatnak.

A zsűriben résztvevő oktatók, illetve a TDK-zók már kevésbé nyilatkoznak pozitívan az értékelés lehetőségéről. Az alapötlettel, miszerint a néző is értékelhessen, mindkét fél egyetért, inkább támogatja, az oktatók különösképp a megnőtt nézői létszám miatt. Azonban a zsűritagok szerint aggályos lehet a prezentációk értékelése egy tudományos verseny esetében úgy, hogy a nézők nem ismerik a dolgozatot, csak a prezentáción hallottakra hagyatkozhatnak. A TDK-zók pedig a szimpátia-kötődés miatt kérdőjelezzik meg a szavazás objektivitását.

Mindezek alapján egyértelmű, hogy a nézői értékelés lehetőségét nem szabad elvetni, sőt támogatni kell, azonban át kell gondolni, hogy a nézői szavazatok milyen módon lesznek figyelembe véve.

- Figyelembe vesszük őket és továbbra is 50%-os súllyal számítanak a szóbeli pontszámok kialakítása során. Ez esetben el kell gondolkodni a dolgozatok megtekinthetőségén, hiszen a tudományos jelleg miatt így válhatna megfelelőbbé a hallgatói értékelés. Ez a megoldás szerzőjogi és védelmi kérdéseket is felvet.
- Figyelembe vesszük őket, de csak, mint 3. vagy 4. zsűritag pontjait, és így alacsonyabb súllyal (33% vagy 25%) kerülnek beszámításra.
- Nem vesszük figyelembe a végső szóbeli pontszámok kialakítása során, de a különdíjak a nézői értékelések alapján kerülnek kiosztásra.
- Természetesen ezek kombinációja is elképzelhető.

Az alternatív lebonyolítású TDK összességben, az eredmények, a zsűritagok, a nézők és a TDK-zók értékelése alapján, tehát jó kezdeményezésnek bizonyult, azonban ahogyan a TDK-zók véleménye is mutatja, bizonyos pontokon további fejlesztésre szorul.

Összegezve az egész folyamatot az alábbi javaslatok fogalmazhatók meg:

- érdemes átvenni az alternatív TDK-n használt bírálati lapot, azonban abban több szöveges indoklási „mező” szükséges úgy, ahogyan a hagyományos értékelőlap esetében látható,
- a végeredmény szempontjából konzisztensebb eredményt hoz a szekciónkénti két azonos bíráló, azonban a bírálók kiválasztása során, ahogyan a TDK-zók visszajelzései mutatták, nagyon gondosan kell eljárni,
- érdemes külső, gyakorlati szakembereket bevonni a szóbeli prezentációk értékelése során a zsűri munkájába
- olyan zsűrieket kell felállítani, amelyek a bírálókból állnak, egyértelműen nem támogatandó az olyan zsűri, amely tagjai közül többen nem ismerik a bemutatott dolgot
- a nézői értékelés lehetőségét meg kell tartani, azonban érdemes elgondolkodni az alternatív fordulóétól eltérő beszámítási módon,
- javítani kell az előzetes és az utólagos kommunikációt, hogy a folyamat, a bírálati, illetve a nézői értékelési eljárás átláthatóbb legyen, továbbá, hogy a TDK hallgatói visszhangja javuljon.

A Tudományos eredmények elismerése és disszeminációja - Önszerveződő és önkéntes részvételen alapuló tudományos tevékenységhez kapcsolódó kezdeményezések támogatása a Pécsi Tudományegyetemen

pályázatban megvalósuló

A TDK versenyek rendszerének megváltoztatása pilot projekt

Mellékletek

Alternatív TDK forduló lebonyolítása és értékelő vizsgálata a közgazdaságtudományi szekcióban

1. sz. melléklet: A kutatáshoz használt kérdőív – nézőként résztvevő hallgatók részére
2. sz. melléklet: A kutatáshoz használt kérdőív – TDK-zó hallgatók részére
3. sz. melléklet: Az alternatív forduló bírálati lapja
4. sz. melléklet: A TDK-zó hallgatók kérdőív végi megjegyzései

1. sz. melléklet: A kutatáshoz használt kérdőív – nézőként résztvevő hallgatók részére

Nézői kérdőív

alternatív TDK fordulóról

Kedves Hallgató!

A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karán folyó, a TDK folyamatok megreformálásával kapcsolatos kutatáshoz szeretnénk segítségét kérni. A kérdőív kitöltésével Ön is hozzájárul a TDK kari fordulójának (intézménytől függetlenül) fejlesztéséhez. Jelen kérdőív célja, hogy megismerjük az új, alternatív TDK forduló lebonyolításával kapcsolatosan nézőként megélt tapasztalatokat, pozitívumokat és problémákat. A válaszadás anonim és önkéntes! Válaszait előre is köszönjük!

Dr. Törőcsik Mária
egyetemi tanár, Kari TDT elnök PTE KTK

1. A mai forduló előtt mit gondolt, eljött volna-e a kari TDK fordulóra, ha nincs Ipad mini nyereség?
  - a. igen, biztosan
  - b. talán igen
  - c. inkább nem, nem valószínű
  - d. semmiképp

2. Kérem, 1-5-ig értékelje, mennyire tartja jó kezdeményezésnek, hogy a nézők is pontozhatták, értékelhették a prezentációkat! (1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben)
.....

3. Kérem, 1-5-ig értékelje, mennyire tartotta hasznosnak a ma elhangzott előadásokat! (1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben)
.....

4. Kérem, 1-5-ig értékelje, mennyire tartotta érdekesnek a mai napot! (1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben)
.....

5. A mai nap tapasztalatai alapján eljönne-e a következő kari fordulóra?
  - a. igen, de csak ha ismét sorsolnak ajándékot
  - b. igen, de csak ha ismét lehetőség van arra, hogy értékeljem az előadásokat
  - c. igen, mindenképp az értékelés és a nyereség lehetőségétől függetlenül
  - d. talán igen
  - e. inkább nem, nem valószínű
  - f. semmiképp

6. Véleménye szerint melyik napon lenne célszerű megrendezni a szóbeli fordulót?
- a. péntek
  - b. szombat
  - c. egyik sem
  - d. egyéb:.....

7. TDK-zott-e már?
- a. igen
  - b. nem

8. Tervezi-e, hogy a jövőben TDK-zni fog?
- a. igen, biztosan
  - b. valószínűleg igen
  - c. valószínűleg nem
  - d. biztosan nem

9. Kérem, karikázza be a megfelelőt!

Képzési szint: BA   MSc

Évfolyam: 1   2   3   4

Nem: Férfi   Nő

2. sz. melléklet: A kutatáshoz használt kérdőív – TDK-zó hallgatók részére

Kérdőív a kari TDK fordulóról

Kedves TDK-zó!

A Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Karán folyó, a TDK folyamatok megreformálásával kapcsolatos kutatáshoz szeretnénk segítségét kérni. A kérdőív kitöltésével Ön is hozzájárul a TDK kari fordulóinak (intézménytől függetlenül) fejlesztéséhez. Jelen kérdőív célja, hogy megismerjük a TDK lebonyolítással kapcsolatosan megélt tapasztalatokat, pozitívumokat és problémákat. A válaszadás anonim és önkéntes! Válaszait előre is köszönjük!

Dr. Töröcsik Mária
egyetemi tanár, Kari TDT elnök PTE KTK

Kérem, hogy a válaszadás során először a lenti kérdéseknél kizárólag a most lezajlott alternatív, pénteki kari TDK fordulóra gondoljon.

Bírálatok, értékelések az alternatív (pénteki) fordulón

1. Mennyire tartja igazságosnak, reálisnak a dolgozatára kapott (írásbeli) pontszámokat? Kérem 1-5-ig terjedő skálán értékelje, ahol 1 – egyáltalán nem igazságos, 5 – teljes mértékben igazságos

.....

2. A pontszámon kívül kapott-e megfelelő, megnyugtató szöveges bírálatot?

- 1) igen, teljes mértékben
- 2) részben (egyik esetben nem)
- 3) nem

3. Véleménye szerint megfelelő volt-e az indoklás?

- 1) igen, teljes mértékben
- 2) részben (egyik esetben nem)
- 3) nem

Szóbeli forduló, prezentációk az alternatív (pénteki) fordulón

4. Véleménye szerint az írásbelire kapott pontszám befolyással volt-e a szóbeli prezentáció pontszámára?

- 1) igen, a zsűri szóbeli prezentációra adott pontját befolyásolták a dolgozatra kapott pontszámok is
- 2) részben, orientáltak az írásbeli pontok, de a meggyőző prezentáció ezt felülírhatta
- 3) nem, a zsűri objektív volt, csak a prezentációt értékelte

5. Véleménye szerint mennyire igazak a pénteki szóbeli fordulóra az alábbi állítások? 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

	1	2	3	4	5
A zsűri összetétele megfelelő volt					
A zsűri gondosan követte a szóbeli fordulót					
A szóbeli forduló új lebonyolítási rendje kifogástalan, átlátható volt					

6. Mennyire tartja igazságosnak, reálisnak a prezentációjára kapott oktatói pontszámokat? Kérem 1-5-ig terjedő skálán értékelje, ahol 1 – egyáltalán nem igazságos, 5 – teljes mértékben igazságos

.....

7. Mennyire tartja igazságosnak, reálisnak tartja-e a prezentációjára kapott hallgatói/nézői pontszámokat? Kérem 1-5-ig terjedő skálán értékelje, ahol 1 – egyáltalán nem igazságos, 5 – teljes mértékben igazságos

.....

8. A prezentáció végén vagy később, a szóbeli pontszámok kihirdetése után volt az Ön számára megnyugtató értékelés?

- 1) igen, precíz és érthető
- 2) részben, nem volt teljesen kielégítő az értékelés
- 3) nem, egyáltalán nem volt értékelés, indoklás

9. Érkeztek kérdések a zsűri részéről a prezentációval, dolgozattal kapcsolatban?

- 1) igen
- 2) nem

Amennyiben igen, ezek véleménye szerint korrektek voltak-e?

- 1) igen, teljes mértékben a tárgyhoz és témához kapcsolódtak
- 2) részben, mert voltak nem a dolgozathoz, előadáshoz kapcsolódó kérdések is
- 3) nem, voltak számomra bántó, rosszindulatú kérdések is

10. A hallgatóság, nézők milyen hatással voltak Önre?

- 1) inkább segítettek, pozitívan hatott rám a jelenlétük
- 2) még inkább stresszeltek
- 3) semmilyen hatással nem voltak rám

11. A hallgatóság, nézők részéről érkeztek-e kérdések?

- 1) igen
- 2) nem

Amennyiben igen, ezek véleménye szerint korrektek voltak-e?

- 1) igen, teljes mértékben a tárgyhoz és témához kapcsolódtak
- 2) részben, mert voltak nem a dolgozathoz, előadáshoz kapcsolódó kérdések is
- 3) nem, voltak számomra bántó, rosszindulatú kérdések is

Kérem, hogy a válaszadás során először a lenti kérdéseknél kizárólag a most lezajlott hagyományos, szombati kari TDK fordulóra gondoljon.

Bírálatok, értékelések a hagyományos (szombati) fordulón

12. Mennyire tartja igazságosnak, reálisnak a dolgozatára kapott (írásbeli) pontszámokat? Kérem 1-5-ig terjedő skálán értékelje, ahol 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

.....

13. A pontszámon kívül kapott-e ahhoz megfelelő, megnyugtató szöveges bírálatot?

- 1) igen, teljes mértékben
- 2) részben (egyik esetben nem)
- 3) nem

14. Véleménye szerint megfelelő volt-e az indoklás?

- 1) igen, teljes mértékben
- 2) részben (egyik esetben nem)
- 3) nem

Szóbeli forduló, prezentációk a hagyományos (szombati) fordulón

15. Véleménye szerint az írásbelire kapott pontszám befolyással volt-e a szóbeli prezentáció pontszámára?

- 1) igen, a zsűri szóbeli prezentációra adott pontját befolyásolták a dolgozatra kapott pontszámok is
- 2) részben, orientáltak az írásbeli pontok, de a meggyőző prezentáció ezt felülírhatta
- 3) nem, a zsűri objektív, csak a prezentációt értékelte

16. Véleménye szerint mennyire igazak a szombati szóbeli fordulóra az alábbi állítások? 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

	1	2	3	4	5
A zsűri összetétele megfelelő volt					
A zsűri gondosan követte a szóbeli fordulót					
A szóbeli forduló hagyományos lebonyolítási rendje kifogástalan, átlátható volt					

17. Mennyire tartja igazságosnak, reálisnak a prezentációjára kapott pontszámokat? Kérem 1-5-ig terjedő skálán értékelje, ahol 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

.....

18. A prezentáció végén vagy később, a szóbeli pontszámok kihirdetése után volt az Ön számára megnyugtató értékelés?

- 1) igen, precíz és érthető
- 2) részben, nem volt teljesen kielégítő az értékelés
- 3) nem, egyáltalán nem volt értékelés, indoklás

19. A zsűri részéről érkeztek-e kérdések a prezentációval, dolgozattal kapcsolatban?

- 1) igen
- 2) nem

Amennyiben igen, ezek véleménye szerint korrektek voltak-e?

- 1) igen, teljes mértékben a tárgyhoz és témához kapcsolódtak
- 2) részben, mert voltak nem a dolgozathoz, előadáshoz kapcsolódó kérdések is
- 3) nem, voltak számomra bántó, rosszindulatú kérdések is

20. A hallgatóság, nézők milyen hatással voltak Önre?

- 1) inkább segítettek, pozitívan hatott rám jelenlétük
- 2) még inkább stresszeltek
- 3) semmilyen hatással nem voltak rám
- 4) nem volt hallgatóság, néző

21. A hallgatóság, nézők részéről érkeztek-e kérdések?

- 1) igen
- 2) nem

Amennyiben igen, ezek véleménye szerint korrektek voltak-e?

- 1) igen, teljes mértékben a tárgyhoz és témához kapcsolódtak
- 2) részben, mert voltak nem a dolgozathoz, előadáshoz kapcsolódó kérdések is
- 3) nem, voltak számomra bántó, rosszindulatú kérdések is

A teljes pilot Kari TDK, péntek, szombat folyamata

22. Kérem, értékelje mennyire ért egyet a következő állításokkal! 1 – egyáltalán nem értek egyet, 5- teljes mértékben egyetértek

	1	2	3	4	5
Az alternatív TDK bírálati rendszere áttekinthetőbb, mint a hagyományosé.					
Az alternatív TDK értékelési (írásbeli, szóbeli) eljárása kevésbé szubjektív, mint a hagyományosé.					
Sokkal igazságosabb, ha minden szekció (tagozat) dolgozatát ugyanaz a két bíráló értékeli.					
A TDK igazságosabb lett azáltal, hogy a verseny alatt a nézőként résztvevő hallgatók is értékelhették az előadásokat, az ő véleményük is számított.					
Sokkal igazságosabb volt, hogy olyan zsűritagok kerültek a bizottságba, akik olvasták az összes dolgozatot. (pénteki forduló)					
A pénteki fordulón nagyon jól éreztem magam.					
Sokkal igazságosabb volt, amikor a zsűritagok közül nem mindenki olvasta a dolgozatot (szombati forduló), mert ekkor tényleg csak a prezentáció számított.					

Sokkal igazságosabb lenne, ha a zsűritagok közül senki sem ismerné a dolgozatra kapott pontszámokat, egyedül csak a szervezők, így tényleg csak a prezentációra kapnának pontot a résztvevők					
Az alternatív fordulón használt bírálati lap hasznos értékelést ad.					
Jó kezdeményezésnek tartom, hogy pénteken a zsűri munkáját gyakorlati szakember is segítette.					
Jó kezdeményezésnek tartom, hogy a nézők is értékelhettek.					
A hagyományos kari fordulón használt bírálati lap hasznos értékelést ad.					
A szombati fordulón nagyon jól éreztem magam.					
A kari TDK hallgatói visszhangja nagyon jó volt.					

23. Összességében mennyire elégedett az alternatív kari TDK folyamattal (meghirdetés – jelentkezés – dolgozatírás – írásbeli bírálás – szóbeli forduló és bírálat)? 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

.....

24. Összességében mennyire elégedett a hagyományos kari TDK folyamattal (meghirdetés – jelentkezés – dolgozatírás – írásbeli bírálás – szóbeli forduló és bírálat)? 1 – egyáltalán nem, 5 – teljes mértékben

.....

25. Ajánlaná-e ismerősének a kari TDK-n való részvételt?

- 1) igen
- 2) nem

26. Kérem, adja meg képzési szintjét.

- 1) BA/BSc
- 2) MA/Msc
- 3) PhD

27. Szívesen vennénk részletes véleményét, észrevételeit. Kérjük, itt foglalja össze közlendőjét.

.....
.....
.....

....

Köszönjük válaszait!

3. sz. melléklet: Az alternatív forduló bírálati lapja

TDK DOLGOZAT BÍRÁLATA

A hallgató(k) neve(i):

A dolgozat címe:

A bíráló neve:

1) A bírálat kizárólag szöveges indoklással tekinthető érvényesnek.

AZ ÉRTÉKEKÉLÉS KRITÉRIUMAI	Adható pontszám	Adott pontszám
1. A témaválasztás megítélése	0-8	-
a) Nem vet fel releváns problémát a dolgozatban	0-3	
b) Releváns, de nem központi jelentőségű probléma vizsgálata	4-6	
c) Releváns témaválasztás, az összefüggések megjelenítésével	7-8	
2. A témakör feldolgozásának elméleti megalapozottsága, a felhasznált irodalmi források relevanciája	0-12	-
a) A képzés kötelező tananyagának értő felhasználása sem bizonyított	0	
b) Hiányzó vagy gyenge irodalmi vagy kutatási háttér, alapvető szakirodalom hiányzik, a források feldolgozásának (értelmezésének) színvonala gyenge	1-4	
c) Főként másodlagos források (tipikusan: kézikönyvek és/vagy magyar nyelvű ismertető szakirodalom) megfelelő színvonalú feldolgozása.	5-9	
d) Elsődleges forrásokra (tipikusan: folyóirat- és műhelytanulmányok, ill. egyéb idegen és magyar nyelvű, eredeti gondolatokat és eredményeket tartalmazó tudományos közlemények) is érdemben támaszkodó, önálló szakirodalmi kutatás, széleskörű feldolgozás, jó értelmezés, kritikai elemzés	10-12	
3. Az alkalmazott kutatási módszerek/módszerek bemutatása	0-8	-
a) Hiányzik az alkalmazott kutatási módszer bemutatása	0	
b) A kutatási módszer/módszerek bemutatása gyenge színvonalú	1-3	
c) A kutatási módszer/módszerek bemutatása nem teljes	4-6	
d) A kutatási módszer/módszerek bemutatása magas színvonalú	7-8	
4. A kutatási módszer alkalmazásának és az adatkezelésnek a színvonala	0-12	-
a) A kutatási módszer hasznosításának minősége gyenge (beleértve adott esetben az adatok kezelését is)	0-4	
b) A kutatási módszer hasznosításának minősége közepes	5-8	
c) A kutatási módszer hasznosításának minősége magas	9-12	
5. A dolgozat önálló eredményeinek, következtetéseinek színvonala	0-16	-
a) A dolgozat alapvetően leíró jellegű, lényegi következtetések nélkül, a megfogalmazott javaslatok realitása nem igazolt	0-4	
b) A következtetések csak részben elfogadhatók, indokoltak és bizonyítottak, lényeges területekkel nem foglalkozik, az eredmények részben korábbi megállapítások ismétlései	5-8	
c) Elemző jellegű feldolgozás, többségében helytálló következtetésekkel, érdemi gyakorlati alkalmazásokkal, azonban egyes elemeiben található hiányosságok	9-12	
d) Helyes és önálló elméleti, vagy gyakorlati következtetések, meggyőző és hasznosítható javaslatok kritikai elemzésekkel alátámasztva, igazolt és eredeti megállapítások	13-16	

6. A dolgozat szerkezete	0-10	-
a) Strukturálatlan kidolgozás, áttekinthetetlen, logikailag nem összefüggő munka	0-3	
b) Aránytalan, elnagyolt, nem egymásra épülő, vagy túldimenzionált struktúra	4-6	
c) Arányos, logikus, egymásra épülő struktúra, a lényegi pontok és összefüggések helyes kiemelése és kidolgozása	7-10	
7. Stílus, nyelvezet	0-8	-
a) Hibás és egyenetlen stílus, a szakkifejezések pontatlan használata, értelmetlen mondatfűzés	0-3	
b) A terminológia használata helyes, ám a stílus nehézkes, nyelvi-stiláris szempontból többször nem szabatos	4-6	
c) Szabatos szóhasználat, jól követhető gondolatmenet, a szakkifejezések pontos használata, gördülékeny, élvezhető fogalmazás	7-8	
8. A dolgozat külső megjelenése	0-8	-
a) Nem esztétikus kivitelezés, értelemzavaró elütésekkel, elírásokkal	0-3	
b) Nehezen áttekinthető, nem egységes szerkesztés munka, kisebb hibák el fordulnak a mellékletek, táblázatok, szövegrészek formai megjelenésében	4-6	
c) Jól tagolt, egységes szerkesztésű munka; az ábrák és táblázatok áttekinthetőek; a külalak kifogástalan	7-8	
9. A szakirodalmi hivatkozások formai követelményei	0-8	-
a) Szisztematikusan hiányzó hivatkozások és/vagy hiányzó irodalomjegyzék	0	
b) Nem teljes körű bibliográfiai adatok, pontatlan hivatkozások	1-4	
c) Korrekt, de nehezen követhető hivatkozások	5-6	
d) Az irodalomkezelés a kiadott szabványnak megfelelő	7-8	
10. A bíráló szubjektív értékítélete, összbenyomása a dolgozat egészéről (Ennek rövid, 4-5 soros indoklását ld. a „szöveges értékelés”-ben.)	0-10	
Összpontszám:	0-100	

Szöveges értékelés (kötelező):

Pécs, 2013. .... hó .... nap

_____
a bíráló aláírása

Feltenni javasolt kérdések:

.....
.....
.....

4. sz. melléklet: A TDK-zó hallgatók kérdőív végi megjegyzései

1. A szervezők nagy munkát vállaltak, minden dicséret megérdemelnek. Talán akik nem jutottak OTDK-ra azoknak is voltak költségeik ők is kaphattak volna egy picit, jelképes összeget.

2. Az alternatív TDK fordulót jó kezdeményezésnek tartom, ugyanakkor a szubjektivitás itt sem zárható ki teljes mértékben. Ha az egyik bíráló negatív véleménnyel van az egyik dolgozatról, akkor nagyon meggyőzőnek kell lennie a prezentációnak, ahhoz, hogy ez a véleménye megváltozzon – de ugyanez igaz a hagyományos forduló esetén is. Ennek ellenére, jó megoldás, hogy minden bíráló olvassa az összes dolgozatot, mert így össze tudja hasonlítani őket. Véleményem szerint, azt a lehetőséget is érdemes lenne tesztelni, hogy az írásbeli bírálatot ugyanaz a 2 bíráló végzi – így összehasonlíthatóak a dolgozatok – ugyanakkor a szóbeli fordulón olyan zsűri vesz részt, akik közül senki sem olvasta a dolgozatokat és a kapott pontszámokat sem ismerik, csupán a prezentációk meggyőzőerejére hagyatkozhatnak. A hagyományos forduló gyengeségének tartom, hogy a zsűriben voltak olyan tagok, akik egyes dolgozatokat ismertek – mivel ők bírálták – míg más dolgozatokat nem ismertek. Úgy gondolom, hogy annak a résztvevőnek előnye van a többiekkel szemben, akinek az írásbelijét ismeri a zsűri, mert így a téma kidolgozottságát is ismerik, átfogóbb képet kapnak róla, a részleteket is megismerik.

3. -

4. -

5. Az alternatív fordulón befolyásolhatta a hallgatókat az előadókkal való kapcsolatuk,

6. -

7. -

8. Az alternatív TDK-hoz kapcsolódóan annyit szeretnék csak mondani, hogy annak menete és a szavazás folyamat szinte az utolsó pillanatban lett csak közzétéve. Az utolsó két napra fókuszálva, akkor kapott a közönség minden információt a regisztrációról, a szavazásról, az applikációról és lehet hogy egyszerre túl sok volt az info.

9. Számomra az, hogy a közönség is jelen volt és részt vehetett az értékelésben nem feltétlenül jelentett pozitívumot, hiszen nem mindenki tudta ismerőseit, barátait elhívni és az objektív értékelés nem hiszem, hogy megvalósul így.

10. A két fordulónak köszönhetően több visszajelzést kaptunk a munkákról, ami sokat segít a dolgozat jövőbeni fejlesztésében, bővítésében, valamint az OTDK-ra való felkészülésben. Az alternatív forduló bírálata sokkal részletesebb, ami véleményem szerint előnyt jelent a bírálat szempontjából. A szóbeli fordulóban nem indokolt a külső szakértő jelenléte, nem tud minden témában állást foglalni, így szerintem egy harmadik oktató jelenléte jobban támogatná a munkát. A hallgatók szavazási lehetősége nagyon jó kezdeményezés, viszont a szavazásnál fontos lenne, hogy a hallgatók a szekció összes előadásának meghallgatása után szavazhassanak, ne legyen lehetőség csak egy előadás szubjektív értékelésére.

11. Meglátásom szerint ki lehetne próbálni, hogy egy napon zajlik mindkét forduló, így teljesen kizárhatjuk annak a lehetőségét, hogy a második napon értékelő zsűrit befolyásolja az előző napi eredmények.

12. A pénteki fordulón a nézők, akik nem olvasták a dolgozatot csak a prezentáció alapján értékelték, és mivel többen is értékelték, így objektívabb lett az eredményt. Támogatom az új, alternatív kezdeményezést

13. Nagyon jó ötletnek tartom az alternatív TDK-t. Sokkal jobb, hogy a zsűri olvasta a dolgozatot. Így értik miről van szó és nem tesznek fel olyan kérdéseket, amik szinte irreálisan hatnak. Azt ki kell emelni, hogy a tanárok mindig segítőkészek és jóindulatúak voltak, de sokkal egyszerűbb úgy beszélgetni velük, hogy olvasták a dolgozatot. A nézők szavazata szerintem elég arra, hogy a csak a prezentációt értékeljék. Kicsit irreálisnak tartom a nézők és a TDK helyezettek ajándéka közti különbséget. Úgy gondolom, a TDK-zók rengeteget dolgoztak, és ez nem igazán lett ilyen szinten elismerve.

14. -

15. -

16. -

17. A dolgozattal kapcsolatos precízebb visszajelzéseket szerintem mindenki szívesen fogadná, amit leginkább a pénteki, alternatív forduló során hiányoltam. Szombaton a

prezentáció után bár visszajelzést kaptam, de bizonyos pontokra csak kitértek mit hogyan kellett volna, ahelyett, hogy kérdéseket tettek volna fel, amire magyarázattal lehet szolgálni. A kérdéseket mindenképpen hasznosnak tartom, abból mindkét fél tanulhat és új észrevételeket állapíthat meg, így azokat semmiképpen sem hagynám ki a prezentációk után. Viszont összességében jó volt, hogy kétféle pontrendszer szerint is láthattuk dolgozatunk értékelését, annak ellenére, hogy több pontban is ellentmondások voltak két bíráló véleménye között.